

22

Joan Teixidor

**una
veu
et crida**

cara i creu 14

EX-LIBRIS BIBLIOTECA DE CATALUNYA

«La poesia —confessa Teixidor— és sempre temps d'adolescència. En el seu vast i profund coneixement de les coses exigeix tants anys de vida que no li seria possible d'abandonar un tema antic perquè mai no l'haurà acabat d'exhaurir del tot, i, contínuament, retornarà al seu cor exigint-li més vida i més veritat. És com l'amor d'una dona o d'una terra que no en té prou amb tota la nostra existència per a expandir-se i arribar a terme. Sempre hi ha aquella recança de l'incomplet en nosaltres. Per això tornem sempre cap aquell primer temps en què començarem a conèixer les coses.» Per això, també, presentant la poesia completa de Joan Teixidor, oferim la prova més vistenta d'aquesta impossibilitat «d'abandonar un tema antic», de què ens parla el poeta. Un poeta que no ha estat valorat en tota la seva importància —en part, és cert, per desconeixença dels textos, ja que gairebé tots els llibres es troben de ja temps exhaurits—, i de qui finalment el lector podrà conèixer tota l'obra poètica. El lector hi trobarà, a més de tots els llibres publicats fins ara (Poemes 1931, 1932; Joc partit, 1935; L'aventura fràgil, 1937; Camí dels dies, 1948; El príncep, 1954; Per aquest misteri, 1962), un important recull inèdit, Quan tot es trenca, el qual enriqueix considerablement la present edició.

... les points — confondre l'école — et toujours l'œuvre
l'achèvement. Et si une fois à propos de l'œuvre
de la classe se pose le problème de la vie, ce n'est
pas possible d'attendre un point d'arrêt, car
une fois l'œuvre accomplie, l'œuvre est
complètement terminée et elle est
complètement terminée. Et dans l'œuvre d'art
il y a une chose que nous ne pouvons pas
appréhender par la science et la technique
et qui est l'œuvre elle-même. C'est là
le point de l'œuvre. C'est là le point
de l'œuvre. C'est là le point de l'œuvre.
Et dans l'œuvre d'art, il y a une chose
que nous ne pouvons pas appréhender
par la science et la technique et qui est
l'œuvre elle-même. C'est là le point
de l'œuvre. C'est là le point de l'œuvre.

Il faut se rappeler à cet égard les livres suivants
sur les points 1911, 1915, les points 1915
L'œuvre d'art, 1915; C'est cela, 1915;
Et toujours 1915; Pour lequel, 1915; et
également dans les livres, C'est
ce point de l'œuvre, et quel ouvrage complètement
la forme est.

Joan Teixidor

UNA VEU ET CRIDA

A Clementina Arderiu,
invocant aquells anys
de temps.

Joan Teixidor
setembre 1959

UNA VEU ET CRIDA
cara i creu, 14

A Clarendon Avenue
New York City
New York

John T. ...
September 1929

UNA VEU ET CRIDA
CASA I CIUTAT

29

Joan Teixidor
UNA VEU ET CRIDA

edicions 62, barcelona

Joan Teixidor

UNA VEU ET CRIDA

Coberta de Jordi Fornas
impresa a Ària s. l., Av. López Varela 205, Barcelona

Primera edició: juliol de 1969.

© Joan Teixidor, Barcelona, 1969.

Propietat d'aquesta edició (incloent-hi el disseny de la coberta) d'Edicions 62 s|a., Casanova 71, Barcelona - 11.

Imprès a Flamma, Pallars 164, Barcelona

Dip. legal: B. 25.733 - 1969

Com un pròleg

La superfície del vers és importantíssima en tant que trasllat. El poeta tradueix un últim llenguatge impossible. Escriure és arribar a fer entendre aquest últim llenguatge. I és bo que en aquest camí es conservi el màxim de l'original. A aquell que es complau decorant o polint, li pot passar que el seu exercici obeeixi més a motivacions externes de gust, escola o procediment que no a la seva realitat intrínseca. Gust, escola, procediment, només tenen sentit quan ja s'han incrustat en la mateixa sang; quan, per raons substancials, ja pertanyen a l'últim llenguatge impossible. Sóc partidari, almenys per a mi, d'un llenguatge despullat, auster, gairebé elemental, no sols per raons de gust, sinó més aviat per simples raons de modèstia i, si voleu, per una última raó moral. Es fa més difícil llavors el subterfugi, l'engany, el recobriment artificiosos. La poesia perd en superfície tot el que guanya en realitat. No escriure vanament.

* *

On comença el món de la poesia? En coneixem els resultats, l'estrofa polida, la imatge, el gest d'una frase, la seqüència musical, el clarobscur idiomàtic. Ens queda això d'un vast procés pràcticament desconegut i misteriós. L'horror a això que se'n diu inspiració, la ironia sobre la paraula viva, obeeix a una incapacitat d'anàlisi, a una fugida d'allò que hi ha de més alt i difícil en el pensament d'un poeta. Intentarem de comprendre l'última realitat de les coses encara que molt obscurament, com escau a la nostra condició actual.

* *

Poesia és el nom que donem a un determinat gest dels homes, però aquest gest és el fruit d'una vida més indiferenciada, més radical, més fonda, que la seva resultant escrita. Quan he llegit una cosa que realment val la pena, sempre he sentit al costat de la seva perfecció com una angúnia de quelcom truncat, indefens, aproximat només, i el cor se me'n va a pensar en aquell home que ho va escriure com si m'hagués amagat alguna cosa més decisiva, molt més enllà de les pròpies paraules. La grandesa de certa poesia radica precisament en tot el que hi hagi d'incomplet. En el seu dir ho volia incloure tot, i això ja sabem que és impossible. En conseqüència, un poeta serà estimat pel que ens dóna i no pas pel que no ens dóna. Massa sovint diuen: «Aquí no hi ha això, ni allò.» Què hi ha, doncs?, pregunto. És l'única cosa que ens importa: allò que hi ha, no pas allò que no hi ha. Si el que hi ha val la pena, per què voldríem més? Donem gràcies i callem.

* *

Sense grandesa d'ànima es poden escriure coses belles, perfectes, per a una història literària, però ¿fins a quin punt ens serveixen? I, si no ens serveixen, val la pena tant d'esforç? Fer-se humil només al servei d'aquella cosa que serveix per a l'altre. Defugir la vana pruïja de distingir-se. Avenir-se a fer de pas i de camí a una cosa superior a un mateix. L'art, i l'artifici, com el corn polít per on passa el so. Tot és molt a la vora del cor, decantat en paraules però pròxim al fons del sentiment, de l'emoció que s'exalta. És pròxim al cor quan et disposes a escriure, quan escrius, quan ho comuniqués, quan arriba a l'orella d'un altre que escolta. O sigui que també és pròxim a un altre cor. Ha anat així la poesia. I això no vol dir que caigui en un fals sentimentalisme ni que renunciï a tot el rigor imposat per una cultura. Però per damunt o per sota d'aquests valors més rígids hi ha sempre una cosa gairebé inconfessable que li dóna una estranya i misteriosa realitat. Gairebé

no se'n pot parlar, seria inútil, impúdic, però existeix com un secret en l'últim fons del poeta o del lector.

* *

La poesia, del Renaixement ençà, ha tendit a l'acumulació d'imatges. En els moments més acusats d'aquest procés —barroc i simbolisme amb les derivacions actuals— la imatge esdevé la matèria poètica exclusiva. És tan dens el seu teixit, que tota la resta queda exclosa. Fins i tot s'eliminen relacions causals, l'espai d'una imatge a l'altra, perquè el lector no pugui reposar enlloc i sigui endut dins una voràgine torbadora. Admetem una impressió de riquesa, de força imaginativa: fins i tot de síntesi còsmica, que transcendeix cap a la metafísica, en el millor dels casos. Tanmateix la imatge —no dic, ara, la poesia— hi perd, en aquest ús i abús. Es fatiga: difícilment arriba fresca al lector. La seva mateixa varietat voreja la monotonia. Enlluernat, però va perdent interès. Sense res on recolzar, arriba a nosaltres amb un aire una mica cansat com el d'aquell a qui exigíem massa. S'ha perdut, altrament, aquell art de fer descloure la imatge com de sorpresa —com pot sorprendre el que tothom espera? S'ha perdut, per tant, la seva eficàcia. Imatges no pas massa originals, conserven en algun text clàssic la seva força. I la raó d'això s'escau en l'art amb què han estat plantejades i desenrotllades; a vegades, amb voluptat, allargassadament. Aquest deixar-les, com els antics feien, abandonades en una pàgina on tota la resta és narració, per exemple, forçosament les destaca. Rellueixen. Tenen una vida més gràvida. Fan com d'oasis o d'illots paradisiacs; inesperats i, per això, més bells, àdhuc al marge de la seva bellesa intrínseca. Vénen, s'insinuen a penes i desapareixen. La mateixa recança d'haver-les d'abandonar s'afegeix al gaudi. Com les pedres difícils, puguen de greu.

* *

Els mots tenen una altra existència en el lligat del poema. Se'n perd el sentit immediat per a retrobar-ne un altre de més primigeni. Així un mot vulgar es pot carregar de sentit. En trobaríem un exemple màxim en el possible ús del tòpic. Tot allò que per definició és mort, inoperant, si actua a temps, protegit no se sap per quin moviment del ritme o conduït pel context, adquireix una vida insospitada, torna a existir com si ho acabéssim d'inventar. El tòpic és la prova de foc de la gran poesia.

* *

La poesia és sempre temps d'adolescència. En el seu vast i profund coneixement de les coses exigeix tants d'anys de vida que no li seria possible d'abandonar un tema antic perquè mai no l'haurà acabat d'exhaurir del tot, i, contínuament, retornarà al seu cor exigint-li més vida i més veritat. És com l'amor d'una dona o d'una terra que no en té prou amb tota la nostra existència per a expandir-se i arribar a terme. Sempre hi ha aquella recança de l'incomplet en nosaltres. Per això tornem sempre cap aquell primer temps en què començarem a conèixer les coses. Aquell àlber solitari a la riera, encara no l'he acabat de veure. Aquella campana de la tarda encara m'interroga amb veus incomprensibles. Aquell home que no vaig escoltar m'és un remordiment continu.

* *

Vivim en un món d'objetes i d'idees que canvien sempre, que es renoven amb pressa. En canvi, la poesia i la seva forma vénen d'un passat il·lustre fixat per impressionants monuments literaris. Això fa que, il·lusòriament, algú cregui que hi ha temes poètics i temes antipoètics. La classificació s'estableix a través del prejudici literari, però evidentment no s'estableix a través de la veritat poètica. Per aquest motiu surt tantes vegades glaçada, morta, la veu del poeta. Fer que tot això que ens absorbeix cada dia passi pel cristall del

vers, per la diamantina puresa de la forma, per l'absolut matemàtic de la paraula poètica, és el problema de qualsevol poeta conscient. Escriure en una realitat falsejada, ahistòrica, és una inconsciència. I no reduir la realitat que vivim i estimem a una dimensió més intemporal és també una terrible caiguda. Els elements de la vida moderna que han d'entrar en la nostra poesia no poden ésser objecte d'una admiració ingènua. Han d'intervenir d'una manera normal com intervenen quotidianament en la nostra vida. Han d'ésser naturals, indiferents, s'han d'esmunyir per dintre com si res. Excepte en el cas que els utilitzem simbòlicament: com a element de contradicció o d'oposició, com a arma de caricatura o de sarcasme.

* *

La poesia és una estranya lentitud i per això, en un cert sentit, és tan poc del nostre temps. Una cultura de tipus àudio-visual on tot passa més aviat ràpidament en el temps —tant se val el cinema com el disc— és contradictòria a una forma d'expressió que exigeix sempre tornar endarrera, que obliga a rellegir, a recordar, a aturar-se. En última instància, la poesia s'assembla massa al silenci perquè pugui prosperar fàcilment en un món d'agitació i de soroll. Per aquest motiu s'intenten noves formes de poesia que siguin més aptes per als gustos de l'època. Però sempre, al final, ens trobarem amb aquella exigència de temps per a comprendre, de temps per a sentir, que ens obliga a fer-nos un buit dintre nostre, que ens deixa sols, inermes, una mica distanciats. La poesia ens abandona a nosaltres mateixos, i això vol solitud.

* *

Cau la pols sobre els versos. Neixen i moren quasi al mateix temps. Ah, tan sols fossin bells com les roses, no em faria por la seva fugacitat!

J. T.

POEMES 1931

AMOR A LES DESES DE JAVNA

Amor, a les deses de Javna,
Per què aneu ja a les anes?
Els quèls són les partides i
de morda del que ja passat.

Amor, a les Javna,
Amor a les Javna,
Que sep per què ja passat,
Ara i ball, ha fugit?

Amor, a les Javna,
Al que heu d'elles a les Javna,
Al que heu, no sabem pas
la Javna que a les Javna.

**AMOR M'HA DEIXAT
DE BANDA**

Amor m'ha deixat de banda.
Per quin indret se n'ha anat?
Em queda sols la garlanda
de records del que ha passat.

Amor, estel i bandera,
sense batecs ha llanguit.
Qui sap per quina tresquera,
àgil i bell, ha fugit?

Amor, incògnit en l'aire,
ni un bes d'adéu m'ha donat.
Ai cor meu, no enyoris gaire
la flama que s'ha apagat.

LA TARDA DE PLUJA...

La tarda de pluja i la fina
boirina lleu del record,
i el tedi que s'endevina
en aquest dia que es mor.

Grisa cortina de pluja
que martelleja inconscient,
mentre l'ànima s'enuja
per un mirar transparent;

mentre el teu cor es subleva
per un parlar inconegut,
que musiqueja sens treva
vora del cor somogut.

Enamorada invisible
que no sé com et diràs,
i ara que la pluja fibla
m'abrigues amb el teu braç.

IMATGES D'UN HIVERN

Un home petit, petit,
i uns ulls vivíssims.
I els glavis i els dards que fiblen la cara i les mans,
i el glaç que punxa la sang,
i el vidre que gela la carn.

Gris;
el color predominant en la majoria de les vides humanes.
Aquí hi ha uns camps verds, buits, deserts.
Però el sol que és l'oblit, el sedant
i la senyera de la nostra il·lusió.

Una mica de joc.
Una mica de neguit,
Una mica de desig.
Les imatges que fugen
del film.

Nuesa d'amor!
Sobre la vasta solitud de l'ànima reclosa
la nuesa d'amor!
Nuesa i exili.
Exili d'ulls, de riures i gràcies. [home.
Exili del que és blau, del que és blanc en la vida d'un

I aquella angúnia, aquella angúnia
de tenir la neu a la vora i no poder-la agafar!
És una angúnia molt fonda, molt fina,
ningú endevina d'on ve;
ni sabríem la seva existència
si no fos la boirina del tedi.

Sort que les nits són uns vasos de calma,
vaig respirant els alens de tothom...

Em dedicaré a l'esport de caçar estrelles
en el blau obscur del cel,
en els ulls de qualsevol.

FEBRER

En cada fil de telègraf
penja un petit estel:
un glop de neu.

En cada àtom del cor
penja un petit ninot:
l'avorriment.

Sols la neu immaculada
un moment ens allibera.

II

Arriba lina el cor,
portem d'herba mullada,
de cos hàbil, llicent,
i hot tènin d'ovella.

Abdu hàvia mullada,
sumantiva, hoc de mullat,
vènia sèrvada.

Sols vell tenir el record,
d'una vida i d'una capella,
don floc a lloc la cara.

INTERMEZZO PASSIONAL

I

Jo no ho vull pas, però si et ferissis
quin devessall de roses!

Per sobre de la carn
s'escamparien vives;
els dits alabastrins
s'agitarien trèmuls.

Qui cull un ram caigut,
camí de roses tèbies
que algú ha de lligar?

Jo no ho vull pas, però si et ferissis
quin devessall de roses!

II

Arriba fins al cor
perfum d'herba mullada;
de cos hàbil lliscant
i llet tèbia d'ovella.

Adéu llavis madurs,
somriures, joc de mans;
vénen nevades.

Sols vull tenir el record
d'uns ulls i d'uns cabells,
ben frec a frec la cara.

CAMARADERIA

Tota la vida serem uns infants, tota la vida;
ara mateix han caigut glops de neu que semblaven els
i ens hem estremit. [somis dels àngels,
Estàvem distants.

Uns dins les boires obscures dels seus pensaments;
els altres furgant els misteris dels llibres d'estudi.
I ha caigut una mica de neu juganera,
i ens hem trobat com units, solidaris de coses que ni
[coneixem;
i hem rigut, i hem cantat i ens hem colpejat brutalment.

Avui és la neu que ens ajunta els esperits.
Demà els amors abraçats en un poble llunyà
i fruïts entre estrelles i llums d'envelat.
I més tard, i més tard, qui sap de l'incert?
La sang i la febre i la lluita i el foc d'una causa volguda,
o potser la unió encar més íntima dels dos enemics, dels
[dos que s'odien;
el cos freq al cos, el cor freq al cor, com l'abraç conjugal!

Amics o enemics, sempre junts. Un cor dintre molts.
Sé el que és el contacte dels cossos llaçats.
Sé el que és el contacte dels cossos germans
quan es besen dins l'ombra del lloc solitari.

QUATRE PAMPOLS VERDS

Quatre pàmpols verds,
quatre parets nues;
vidres amb pols i terarvines,
llum falsificada;
pati on somiquen canals,
amb olors d'immundícies,
sense cap llenca de sol,
amb un safareig de pòrtland.
Cares contretes d'angoixa
sobre llibres i taques de tinta;
yo amo, tu amas, él ama...;
cares que baden,
ninots que pengen del sostre,
aeroplans de paper, parets brutes;
 $a + c = 0$;
misèria, brutícia,
pissarres negres,
pissarres mortes.
Quatre pàmpols verds,
quatre parets nues;
oficines òrfenes de vida,
llunyana remor de tramvies;
somnia rosats, invisibles,
escrits en els aires;
lletres distintes
del «Debe», «el Haber», pagarés...
Sumes inacabables.
Joventut espigada,
americana que cruix en els colzes,
pèl moixí, cabells en desordre,
i desig de llavis i d'ulls;

espatlles caigudes,
posat decebut,
terbolesa en l'esguard,
nàufrag dins aires de dubte.

Quatre pàmpols verds,
quatre parets nues;
cara groga, incondícia,
números, lletres estranyes,
i uns altres números que floten.
Naturalesa adherida,
opressió de braços planyents
coneguts que t'ofeguen;
la dona malalta,
marrecs despullats que gemeguen,
carns eixutes i febles,
parets miserables;
tot i això, autos, senyors amb levita,
quin odi!

Quatre pàmpols verds,
quatre parets nues;
silenci d'antesala
d'una vida nova.
Records d'altres temps;
records, gris i gris.
Records—iodoform;
blancor sense vida,
morta,
crucificada.
Finestres que donen a un xic de blau pur
i a uns plàtans.
Oblit i repòs.
Com ho fariem sense la teva llum
germana de la caritat?

JOIA PERDUDA

La joia que has deixat perdre:
la joia que has deixat lliscar;
la joia que has deixat fugir.

I potser amb un no-res l'hauries abraçada,
l'hauries tingut agemolida,
indefensa,
al palmell de la mà,
reclinada al pit,
frec a frec dels ulls,
frec a frec dels llavis,
teva, ben teva!

I l'has deixat perdre!

Per què?

Per no res.

Perquè potser has passat cinc minuts endarrerit per
[aquell lloc;

perquè potser miraves un Packard nou model;

perquè potser has perdut temps fent i desfent el nus de
[la corbata;

perquè potser t'has distret assaborint Irish-cocktail.

Per ço, per ço solament,

la joia ha fugit,

s'ha esquitllat,

(com un ocell esquerp,

com un infant esquiu),

del palmell de la mà,

del redòs del teu pit,

de l'abast dels teus ulls,

del foc dels teus llavis!

CANÇÓ DE L'ADMIRADOR INÚTIL

Sóc l'admirador inútil
de la teva bellesa,
i tu ja ho saps
car m'has vist badat d'ulls com un mussol.

No descloguis els llavis
amb aquest gest d'ironia;
que la ironia no és teva, que és meva;
és la ironia del qui en té prou mirant-te.

Mirar sense cap desig
que em cremi les entranyes;
ingènua admiració ridícula
del badoc vulgar.

Mirar aquesta cara teva
que va fregant l'aire,
i aquest teu bust arrodonit i jove
i el pas indòcil.

Mirar-te, fregadís d'ales,
dring de campana,
amb el gest alegrement beoci
de l'admirador inútil.

TUBERIES DEL COR

Tuberries humides per dins i polsoses per fora;
conduccions subterrànies, secretes;
polsoses per fora per amagar la misèria a l'esguard
[del qui passa;
humides per dins per amorosir amb la mullena els
[records.

Guardadores d'oblits!
D'oblits de misèries ocultes i fondes,
estropellades, podrides per l'aigua del temps,
tuberries pietoses, tuberries gements.

La vostra música és una música blana,
no fa mal a ningú;
i no obstant, i no obstant quines coses,
quines coses més tristes que diu!

Misèries que havien lluit.
Jo l'he vist reposar mollament en el pit perfumat d'una
aquesta flor que ara jeu mig podrida; [dona
i aquest tros de vestit que duia una noia molt bella;
i aquest tros de cor que és d'un home que se'l va esberlar
perquè li feia nosa,
i ja ni en té record.

I jo que havia estimat una estrella menuda i petita
que estrenyia a tota hora entre el pit i la mà,
ara la veig que es marceix en el racó de les coses estèrils,
entre excrements i brutícies;
llençada amb menyspreu per la mà que la duia amb les
[venes inflades
de la sang que corria amb un crit de victòria!

Tot l'oblit de les tardes perdudes i mortes,
misèria de les hores lasses,
dins vosaltres
tuberries humides, tuberries polsoses,
cucs arrossegats per terra.

BROTADA

I

Silenci, solitud, ànima sola,
campanes del meu cor;
gravidesa del moment, encès
com una llàntia invicta.

Senyor! Ara us trobo dins la quietud
que em va vestint;
vull acollir-me als vostres peus, vingut
de no sé on;

vull oblidar-me dels camins obscurs,
camins de carn i sang;
per 'quest oblit començaré el meu plor
com qui comença un cant

gris i monòton com la meva vida,
sense gaire res;
intern panteix de la terra immòbil
oferta a tot.

Sol i ventades, clivelles obertes,
reguerots d'aigua.
Ai vent, ai vent que ens has portat els núvols,
per què te'n duus els núvols?

Feble arbrissó sobre una terra àrida,
verd menjat pel sol,
fruita recremada, inaprofitable
sense un rebost fresc.

Riures com d'orat dins les hores boges,
brases del desig;
un braç que escriu en el vaivé de l'aigua
senyals estèrils.

Multitud sense ordre, ben esparracada;
revolta muda...
Sigui com sigui, de qualsevulla guisa,
tota per Vós.

Com un infant que duu un cistell de fruita
i l'alça a la boca de la mare,
jo alçaré en la petxina de les mans
el meu esperit.

II

Dins una cova humida i fonda
sentia sobre la meva pell
la caiguda de cent mil estalactites que em punxaven.

Sol, amb la clamor indòmita
de la carn i dels sentits.
Indigne pel desig del mal.
Cremor voltant la riera freda
de la sang, vena de glaç.

Tot dins un antre obscur
amb cent mil estalactites
que es fonien en penombres
mig rient, mig estraftent
un cos mòbil.
Sol dins un antre obscur
ple d'uns ulls que m'esguardaven
i d'uns llavis que s'obrien.
I jo, febrós, amb el desig del mal,
voltat de malvestats.

Però un àngel em va dur
conduït per Vós, Senyor,
el desig d'un cel ben blau
per a fondre el desig fosc.
Vaig sortir a fora
mossegant les roques.

III

Llàgrimes, llàgrimes, llàgrimes.
Sota la pluja que fibla el meu cos
camino desfet,
nu.

Llàgrimes, llàgrimes, llàgrimes.
Llàgrimes que cauen sobre la meva pell encesa;
llàgrimes que teixeixen un arabesc sobre la meva carn,
banderes del meu turment!
Efluvis d'una vall immunda,
esquitxos de carn i sang!

IV

I què s'ha fet d'aquella vall assolellada,
d'aquell cel clar?
D'aquell parlar amb companys de coses vanes
i mirar els estels amb ulls badocs,
i sentir el contacte de les mans maternes
sobre ma pell d'infant?

Ai hores mortes, alegria d'alba,
aigua que llisca sense cap turment,
descans de l'herba humida, amigues que mirava
amb el repòs en els llavis i en els dits!

Ai hores tèbies, galta arrodonida,
embadaliment per un no-res,

ara sé el bé que vaig perdre,
ara que no tornareu mai més!

V

Per una carretera blanca
venia la meva carn,
la meva carn calenta, humitejada
de llàgrimes i fang.

Per una carretera blanca
banyada de sol,
amb les taques minúscules, petites
dels arbres espaiats
que serveixen per ajeure's-hi una estona,
per oblidar-ho tot.

Per una carretera blanca
la meva carn calenta, humitejada
de llàgrimes i fang.

VI

Onix, desglaç de riures i crits,
trencadissa d'ocells i d'estels,
fregadissa d'ales d'uns àngels,
invisibles en boires molt fràgils.

Pluja de neu i de glops de paper,
lluïssor de maragdes, d'ivoris i perles
dins uns dits que contenen el cel
fet d'ocells i de llavis i volves.

Gotes d'aigua que cauen pausades,
tremolor solitària d'uns ulls,
arbres que juguen amb àngels i estels,
fressa clara de vidres que es trenquen.

Rera dels vidres la pluja que plora,
que dolça, que clara!

VII

Rera dels núvols hi ha el sol i els estels...
No tardaran gaire a sortir.

La pluja és l'inici d'una serenata blava.

Com un infant tornaré a la vida,
duré una flor al trau,
diré coses blanques a noies serenes
i riuré amb els amics;
aniré a prendre el sol com els vells,
badaré amb els gegants, els coets,
em pararé davant del nunci...
Tot això faré;
i si no fos la por que m'agafessin
ballaria al bell mig del carrer.

VIII

Quatre núvols només; quatre núvols
i encara petits, com uns esquitxos
en el cel tan blau, tan gran,
immens,

I després el gris clar d'una roca,
i els arbres d'un verd sec; i jo immòbil,
ajagut a la terra, miserable
com un cuc qualsevol.
Jo, infant poruc i feble,
com aquests núvols dins el cel tan gran,
dins l'espai, dins l'incert, cap a Déu.

IX

Gràcies, Senyor, perquè ens haveu donat
aquesta carn que tira cap a terra
i tota la gallarda del pecat.

Gràcies, Senyor, que permeteu obrir
les roses temptadores
pel mig del camí.

Si així no fos, com fórem febreros
de tot allò que ens heu promès,
de la visió dels vostres ulls serens?

La nostra vida seria una cançó
pastada amb peresa de migdia,
sense cap cremor.

Entorpiment del cos, tothora igual,
llençat, emperesit,
com en una migdiada perennal.

En canvi, ara, amb tot aquest neguit
que mulla l'ànima indecisa,
transeünt d'un carrer ple del brogit

de totes les coses vividores,
ens doneu la manera d'omplir
de moviment les nostres hores.

Així, Senyor, mercès pel meu dolor
que m'acosta una mica
a la vostra passió.

Si alguna volta sóc en desconhort
em sentiré després més vora vostre,
vencedor de la Mort
amb la pàl·lida llum del vostre rostre.

«BERCEUSE DANS LA PLUIE»

Besada freda i fidel,
fruita pansida, l'última.
En el vel que fan les gotes
hi ha uns llavis, un dard i un trèvol.

Uns llavis vermells, no sé
si fingits o bé reals;
una copa en aquests llavis,
de sang o bé de licor.

Un dard que un home es clavava
amb un gest melodramàtic;
tot frec a frec de la platja,
vora les ones que reien.

Un trèvol de quatre fulles
que duia un home en el trau;
el trèvol de la ironia
que duia un home en els llavis.

No sabia que hi hagués
tant de gust i tanta droga,
en una pluja silent
que adorm els sentits i els membres.

Si cau als ulls d'aquell home
serà l'única vegada
que durà els parpres humits.

PROJECTE PER AL DIA DE FESTA

Diuen que floreixen flors,
com si fossin uns estels
perduts o bé llençats
en un frec d'ala.

Diuen que el blat ja és molt alt.

Demà, de bon matí, que és festa,
m'endinsaré una mica camps enllà;
demà, de bon matí, que és festa.

Oloraré ben fort
per endur-me'n els perfums
de la terra humida i fresca.

I potser, si no fa gaire fred,
em trauré l'americana.
Sol, ben lliure,
amb aquella llibertat perfecta
de l'orfe del desig.

Amb la camisa blanca
mudada al matí,
perquè si algú em veu d'un tros enllà
em prengui per un drap de roba molla
posada al grat del sol.

Perquè ningú sospiti
que darrera de la roba hi ha un cos d'home
que també posa la seva pell al sol
perquè s'eixugui

de tota la tristesa de l'hivern
i dels somnis inútils.
Perquè ningú sospiti
que darrera de la roba hi ha un cos d'home.

MAIG

És un camí de noies aquest camí;
no m'atreviria a anar-hi en aquella hora
perfumada i tèbia del matí.

Vénen a grans colles i a grans crits.
Com un estol de papallones
voleien els vestits.

I a contraclaror
el ritme de la sang;
essència en vas de blanc rosat color.

Duen un llibre negre sota del braç
i una mantellina que juga amb l'aire alat;
mantellina o llaç.

I l'aire, l'aire fi,
em duu de banda a banda del torrent
perfums de cabell clar i llavi fi.

Vénen del mes de Maria;
matineres cançons de ritme fàcil,
silenci i melangia.

I surten i veuen el bon sol,
i el verd novell i tendre
i van a donar un volt.

Vora el riu hi ha una ombra mansa
tacada amb claps de sol;
vora el riu fa de bon fer la dansa.

Vora el riu hi ha una font clara;
ens mullarem els ulls i els llavis
perquè lluïn més encara.

Veurem les vaques i els vedells
que surten de la casa revellida;
i xerrarem amb els ocells.

I jo, immòbil, faune acult,
les miro des d'un tros enllà
amb un posat d'estult.

Sempre serà una bella imatge
la taca mòbil d'un vestit
en el verd del paisatge.

Sempre serà una cosa bella
un glop d'aigua que lluu sobre la galta
i les mans que teixeixen una anella.

Sempre farà de bon mirar,
beuratge guaridor de noses,
la llàntia invencible d'un ull clar
i un cos florit de roses.

LA TEVA MÀ

La teva mà dintre la meva mà,
rosa de carn, quina alegria!
Per si l'oblit vingués després
m'abillaré amb un xic de música.

Amb la cançó que ara m'arriba
d'un riu ocult d'aigües molt fondes,
pel camí de la teva mà
fins a la meva mà.

SÍMBOLS

Aquell pobre infant roman encara
parapetat enmig de números.

Vaig dibuixar-li un dia que sentia
més abrivades les punxes dels anhels,
i que em cremava el desig de llançar dards
a la carn de l'espai d'una blavor molt dolça.
Vaig dibuixar-li un dia que sentia
que era l'estudi un aixopluc inhòspit.

Després, tot el paper ben ple de números
i l'infant arreberat, ben nu,
en un angle;
amb una cànvida posició indecisa,
mig esperança, mig fracàs i llàgrimes.

Ara, infant i números,
com un símbol que es dreça per mostrar
els estels petits i trèmuls del meu cor
que no es voldrien esmortir.

ANIVERSARI

D'aquell amor que ell sol el cor m'omplia
vola record!
Fèrvida flama que goigs em prometia
dins copa d'or,
i vaig llençar pel meu camí un dia
sens fer-me mal el cor.

Ara que canten els esguards encesos
en cada estel,
llantions invictes dins l'espai suspesos,
vestiment del cel,
canta també una cançó de besos,
desig o anhel.

Ara que els focs munten abrivant-se
dins l'airet bleixant,
encén-me el foc de la cobejança,
nu i crepitant,
fes-me sentir tota l'enyorança
d'aquella nit de Sant Joan.

VIDA

Estrenyia la joia i l'alegria
dins de les meves mans.
Ai perdudes sonoritats supèrflues
de la tarda amorosa de l'estiu!

Ja tot s'és acabat.

Ara ho recordo amb la cara embabiecada i amb els ulls
[fixos, clavats
en la mica de natura d'un verd mort, colgat de grisos.
El record té refulgències d'ònix, d'agata i de nacre;
el record és una cosa dolça, alada com les ales dels
[insectes,
però amb un gust d'una acidesa que fa mal.

Què val més? Aquest home que no canta, que no plora,
que té un cor sense cap flama, ni cap cendra, ni cremor,
o aquest altre que percaça follament un tresor ocult,
i té uns ulls on sempre hi dansen les lluors immarces-
[cibles dels estels!

Què val més? La certesa d'una vida reposada
amb un rictus dins la cara,
com el rictus de les cares grisament inexpressives de
[les mòmies de l'Egipte,
o la febre d'una vida feta llum, feta revolta,
que s'omplena dels insomnis, com de volves invisibles,
[impalpables, els espais!

Deu-me foc! Deu-me follia! Deu-me vent!
Que es bressolin els anhels com la mar d'uns cabells
[negres!

Que s'esberli el cor encès per la joia d'una tarda por-
[tadora d'il·lusions.
Que esparpilli sens recança el neguit per la promesa
[d'un nou món inconegut!

Que s'adreci com sageta que fa caure estels encesos!
Que no es planyi si després de l'aventura solament té
[un xic de fum
en les mans ja fatigades de les febres i els treballs.

Vull deixar el fum estèril del record.
Vas morir tarda daurada de l'estiu.
Per aquella tarda incerta que ara veig entre boirines
vull llençar les flors vermelles del meu pit esbalandrat!

*BALADA DE L'ESTUDIANT
CARBASSEJAT*

Passa una noia vestida de blanc
a dalt d'un bicicle;
el braç, arc tibant,
li lluu, frega l'aire.
Té una cara bruna,
té un cabell lluent,
té un genoll daurat
com la poma d'or
dels contes de l'àvia,
i uns llavis vermells
com una magrana,
i una faldilla lleugera, lleugera,
amiga del vent.

Canta un piano dins la penombra quieta
d'un balcó veí;
més enllà una gramola
en la terrassa d'un bar,
on lluen les flames petites i dolces
de l'aperitiu
dins de cada vas.
Pantalons clars,
americanes grises.
Sota els ulls tinc un llibre d'estudi,
però quin cel tan blau!
Damunt la cadira jeu en ineptes
uns pantalons blancs
per dir-me: és estiu!
Tota la cambra m'ofega i em pesa.
A fora quin aire més fi
deu fer! Des dels plecs

d'aquella faldilla lleugera, lleugera,
com reia, com reia...
aire, aire fi.

Si trobés aquella noia petita
que munta un bicicle,
i té una cara bruna
i un cabell lluent
i un genoll daurat
com la poma d'or
dels contes de l'àvia,
i uns llavis vermells
com una magrana,
i una faldilla lleugera, lleugera
que riu amb el vent,
li diria:

si em posessis el vermell
de cirera i de magrana
dels teus llavis
sobre el cor,
al cap d'un moment, amiga,
confondria
el vermell viu dels teus llavis
amb la sang que rajaria
d'aquell lloc.

Si fugís pel cel tan blau
una rosa de ta galta
i volés fins a la lluna,
quan faria el quart minvant
m'hi veuries assegut,
cama ací cama allà,
amb la rosa a la mà!

Que bonica que seria
de la manera que riuria!

Jo, oblidaria els llibres.

SETEMBRE

La noia del genoll ben fet
porta un vestit de flors roges;
campànules i libèl·lules,
si l'amor vingués avui!

AHeluia! Cants petits,
paraules en la pista d'aire,
per condiment les rialles
apetitoses i fàcils.

La noia del genoll ben fet
porta un vestit de flors roges;
si l'amor vingués avui,
quin gust de cabells i llavis!

EL PORT

Cada dia és festa dins del port;
cada dia hi entra un vaixell nou,
moviment incessant i que no mor
el moviment del port.

La llum s'enfonsa dins l'esguard,
la llum de tantes tantes veles vives,
dels gallarets i l'oscillar
de les barques sobre el mar.

Mes enllà d'aquestes veles hi ha el mar gran;
si no ho sabés m'ho diria aquesta olor
que sento d'aquí estant,
olor d'immensitat i de mar gran.

Qui la duu sinó els vaixells
barrejada amb mil olors,
que s'escampen com ocells
a les vores dels vaixells?

Vull trobar-me dins el llit
amb el cor ben despullat
de les punxes del neguit;
mar ben blau i vol petit.

MATI DE DESEMBRE

La joia dels terrats,
i la roba blanca
i el matí de desembre.

I el sol, amo de tot,
i el cel blau argentat
i la mica d'angúnia dels teulats;
les banderes de les robes desplegadas dins el vent
que s'escampen, baladregen,
riuen, canten
en les rectes inlassables dels filferros.

Allà, indefinibles, els sembrats.

Tot dins el cel ben blau
que ho confon tot.

I el cel dins el safareig.

AVENTURA D'UN DIA

Es perdia, pobre noia, tota sola dins de l'auto;
tota sola,
assegada en un racó.

Si pogués
li faria companyia,
si pogués...
no sé pas què li diria;
si volgués...

Ara es perd per l'ampla via;
quin indret del món l'atreu?
Em fa esglai;
hi és baldera dins la capsa lliscadora.

Sí té algun accident
per la línia sinuosa, carretera,
esquinç fet en la catifa dels sembrats?
Si la nit me la festeja,
i el vent fi li fa moixaines,
i la fosca ve i l'abraça...

I si vénen els bandits.
Tantes coses s'esdevenen
i hi ha homes tan dolents!

Aniré fins a trobar-la
a qui sap a quin indret.
Caminar sense saber
si t'allunyes o t'apropes.

NADAL

I

Airet del matí, espolsa
somnis pels nens petits;
figuretes que caminen sobre molssa,
ulls adormits.

Estic despert. Quants infants,
quants caps veig sobre coixins;
infants negres, infants blancs
tremolor de llavis fins.

Vel de somnis, la presó;
un somni per cada estel;
àngels blancs en processó
i que pugen cap al cel.

Airet del matí, espolsa
somnis pels nens petits;
figuretes que caminen sobre molssa,
ulls adormits.

II

Jo també les nits tenia
poblades de somnis bells;
però un jorn l'aurora em sorprenia
trencant ocells;
ai aquell calfred de l'agonia
presagi d'uns temps novells!

Jo no ho sé pas. Potser hi hauria
qualsevol home apiadat,
que algun remei em trobaria
per a refer un ocell trencat,
i aquella boira que em vestia
i que el temps ha esfilagarsat;
pobre castell que migpartia
un vent cruel, despietat.
Jo no ho sé pas. Potser hi hauria
qualsevol home apiadat.

III

L'ambient és xop d'una claror molt pàl·lida;
surts de ta casa amb un posat estrenu
i et surt l'hivern fet un infant ingenu
que et volta el cos d'una boirina càlida.

Angel de somni va creant aurores.
Florirà un ametller poruc i trèmul;
el blanc de què es vesteix és èmul
d'unes ales llisquents i dansadores.

Desig de joc; ara ha nascut una alba;
el món camina per novelles vies;
gust de sorpresa, estremiment d'uns dies
que ens van portant fins aquesta hora balba.

IV

Pregària de nen petit
voldria, Senyor, en els llavis;
per un infant adormit
en el bressol que la Verge
fa amb els braços i amb el pit.

Nadal fora de casa; teranyina
del desig i del record suspesa,
que cerca el moment just per l'escomesa
com qualsevol impertinent veïna.

Lluïssor del goig dels altres que enlluerna
i que tu saps que no serà per tu,
orfe dels braços i del mirar d'algú
dintre la cambra d'un hotel-caserna.

Aire gelat que el cor et desabriga;
aquell moment ja mort i que ara enyores
i que voldries per aquestes hores
sense el manyac d'una tendror amiga.

Gris en el cel; estrangeria en l'aire;
pel breu consol d'un glop d'amor mesquí
que rodolés i que pogués collir
pararia la mà com un captaire.

Je ne les ai pas. Peut-être les ai-je
quittés dans quelque
part. Avez-vous vu quelque chose de
semblable dans les environs de
Paris ?

Non, je n'ai rien vu.
C'est étrange, car j'ai
souvent cherché dans
les environs de Paris.
Peut-être avez-vous
changé de domicile ?

Je ne suis pas sûr de
vous avoir vu.
C'est possible, mais
je ne me souviens pas.

Je suis sûr de vous
avoir vu.
C'est possible, mais
je ne me souviens pas.

JOC PARTIT

NOTĂ LA ÎNȚEB

Când va deschideți din nou această
cartă, vă rugăm să vă gândiți
la toate lucrurile de bună
amintire pe care le-ați trăit

În timpul celor câțiva ani
de studiu împreună și
să vă gândiți la toate
momentele frumoase pe care
le-ați trăit împreună.

În timpul celor câțiva ani
de studiu împreună și
să vă gândiți la toate
momentele frumoase pe care
le-ați trăit împreună.

În timpul celor câțiva ani
de studiu împreună și
să vă gândiți la toate
momentele frumoase pe care
le-ați trăit împreună.

În timpul celor câțiva ani
de studiu împreună și
să vă gândiți la toate
momentele frumoase pe care
le-ați trăit împreună.

În timpul celor câțiva ani
de studiu împreună și
să vă gândiți la toate
momentele frumoase pe care
le-ați trăit împreună.

JOC PARTIT

NOTICIA DEL TEMPS

I

Com un esquinq en els prats
immòbils les roses pàl·lides;
curtes aurores de blanc
entre l'herbei i les tanques.

Tanques amb calç i la llum
esblanqueïda aleteja
sobre ales de papallones
i pètals humits que dormen.

Esblanqueïda i encara
més blanc en el cel, confins
de boires pertot, silencis
vora dels arbres. Les fulles,

enyoradisses de vents,
entre les boires sospiren;
compten els dies que manquen
per fer-se terra caigudes.

La noia blanca entre el blanc
i el verd i el rosa, l'herbei
tremola al seu pas. —¿Quin somni
et feia el gest desmaiat?

Murmuris lleus t'agombolen,
alè de càntics celestes,
aire d'aurèoles blanques,
estels i miracles íntims.

II

Masia esventrada, vena,
el cor menjat i l'entranya,
nodrissa ardent del desig,
flama, venia —s'atura

pèrfidament a la porta—
la veu del diable, fruita
que la mà agressiva volta
mentre fa llum sobre l'arbre.

¿Quin migdia d'estiu, quina
tarda —hora baixa— d'estiu,
nua, nu —la vida a fora
cremava, pànic horrible

del foc, de la terra encesa—
venies febre, pastura,
delit de les rels esteses,
xarxes al sol devorant-se,

sordes a tot, ofegades
pel gust encès de la sang
que dicta la llei rebel
a les lleis, artèria viva

marcint-ho tot amb l'alè,
marjades, ciutats ardents,
terres ermes, cels vermells
i núvols vermells, extàtics?

III

Vetlla el teu somni, flam d'or
i vidre encès— en la cambra
s'apilen misteris, viuen
records espectrals: només

sabies l'enyor que ve
amb pluges fines, amb càntics
que filen lluny, amb les hores
mortes de tedi, amb les noies

que passen mudes, abstretes
vora les tàpies, camí,
vaivé de miratges dòcils
pendís llençat, teranyina,

enyor de les fulles —no
enyor de la saba, l'aigua,
vida que s'eleva dolça
en aquells dies de pluja

i sol i núvols— només
enyor de les fulles, vol
trenat amb banderes d'or,
matins abaltits, immòbils

capvespres, llac i mirall
on tot decandeix, les ombres,
la nit es plany si la mires,
fulla i vent, i cel i cambra.

IV

Estibes d'ànimes mortes
somnia enllà, perdudes;
ombres immòbils i cegues,
les filles del dol que es planyen.

Fora dels dies maduren
els cossos vius, matinades
altives que apilen hores,
columnes inútils d'aire.

I en aquests dies la mort,
pròdiga mare de flames
que canten, venia amarga.
Perquè l'enuig, l'abrivada

carrera del cor —delit
en espiral, aferrant-se
envers tot arreu, enlloc,
inútil panteix —si dòcil

el bes, l'estreta de llum
i d'ombra, t'acosta als marges,
confins eterns que s'esquincen,
ventall del cel, arborada

cortina, presència blava,
obra de Déu, ull de Déu
que mira immòbil —contempla't
en aigües d'amor immenses.

VI

PLAÇA

S'han glaçat rieres
i en jardins ducals
sicòmors, palmeres
i tilers malalts.

Hi ha finestres mortes,
ressonàncies mudes
de fregar de portes
i de naus perdudes.

Porxos esquelètics
lluen sa nuesa
pels carrers ascètics
de la urbs malmesa.

Moren tot de noies
pel passeig desert;
llum de claraboies,
cel de celobert.

Càntic de campanes,
dissortat lament
d'elegants pavanès
que ha malmès el vent.

Núvols que no corren,
ulls extasiats,
figurins que esborren
els estels glaçats.

I s'ha obert tot d'una
el balcó proper;
dolça llum de lluna
bada pel carrer.

Surt una minyona
que s'estranya i riu;
de l'amor ve l'ona,
vida que somriu.

Amb la mà acanala
les paraules breus;
al recés d'una ala
tot de somnis lleus.

I m'ha dit: Què passa?,
amb manyaga veu;
els racons de plaça
feien tornaveu.

I uns estranys profetes
desvetllaven mons;
ones d'orenetes,
ones d'avions.

LLETRA D'AMOR

I

Ai, ens separen camins
i prades sense herba verda,
paisatge de maniquins
i muntanyetes de cendra.

¿Saps els pollancs que hi ha al riu?
Els han pintats de negre.
Diuen que és moda. Si hi fossis
et moriries de pena.

Els noms que hi vàrem gravar
s'ofeguen, ocells sense aire,
darrera la pell estranya.

II

Les tanques del riu. ¿Recordes
si el dia era blau i dòcil
quants somnis de prats i d'àlbers?

Els aires que trasbalsares
absents de tu, sense tu,
amb llurs records que no es mouen
fan més ombrívols els dies.

Cerco la teva presència
inútilment, sense treva,
tacte d'uns dits, indicible
gemec de brins i d'albades.

Només el plany que no em deixa,
filera d'ocells malignes,
em porta a tu, sense tu.

III

Vine amb el carret lleuger
i els braços i cames nues;
desfés la cendra amb l'alè
i els maniquins amb les ungles.

La claror del dit petit
fondrà l'escorça maligna,
primaveres, tarongers
i cistelletes de roses.

T'estimaria fins quan
la mort em llevés la vida
i els lliris florissin alts
en illes sense donzelles.

VETLLA

I

Primavera del món, llanguint
les noies dolces, càlides;
sospira la nit seguint
vies de lluna pàlides.

Ombra, l'aigua viatja
vora nostre, el pas d'un cigne
ens fa de llàntia, un missatge
d'estels ve del cel, nit benigna.

Llit d'herba, catifa muda,
joguina de mans, delícia:
¿On es perd la forma perduda
d'aire, puresa fictícia?

No miraré la pau ni l'aire:
et miraré esvaït, ocell pres,
clouré els ulls una mica, no gaire,
que vingui la lluita i el bes.

II

Qualsevol vent d'autumne
agiti la nit desmaiada.
Es marciran els cors com les flors
i les fulles... Respira, respira,
encara queden llacs d'aire!

Després el silenci; vol d'ombres
vestides amb túniques blanques.
Descobriràs indrets sense llum,
cadàvers d'estels, desolades
planúries, rieres sense aigua.

Agòniques llums contemplant-se.
Absència total de miracle.

Sobre núvols esquinq, en els camps
reflexos de lluna... Vinguessin
coltells per teixir itineraris
per l'ànima!

Sobre glaç i neu
vinguessin crits d'alba!

BALLET

I

Abans, temps enllà
de les guillotines,
de les flors malmeses,
dels blancs pits sollats;

en els anys dels àgils
panorames fins,
els salzes, els cignes,
el plany dels desmais.

Tèbia l'ofrena
dels matins amb llum,
aurèoles blanques,
dòcils horitzons.

Tèbia l'ofrena,
abans, i sospirer
brolladors i marbres,
divinitats dolces.

II

Vora els desmais
de l'estany que somnia
misteri de líquens.

Era veritat. Aquell príncep
sortia a cacera d'ocells
i tornava amb donzelles malaltes.

I tenia un palau de cristall
on les noies vivien pocs anys
entre ocells, brolladors i besades.

Sol i llum d'hivernacle...
Era destre en amor,
decandien els ulls i les galtes.

Quan les noies morien,
abrigades en teles de lli,
les colgava dessota dels àlbers.

III

¡El lliri d'aigua viu
de miracle! Càndides
ones filen amors
vora estanys tranquils.

Transparència, corn fràgil
amb llum i rosa, perdre's,
voluptat del tacte
per indrets somniats.

Pallidesa, quietud,
batega cos, sospira...
¡El lliri d'aigua viu
de miracle!

IV

Només l'enuig del somni
que no es pot colpir; sentits deserts,
vels sobre els ulls, deliquescència
de lentes boires que saturen
països allunyats.

Prou ho sabeu vosaltres,
gustadors de l'opi de tot i de tothom,
convalescents eterns,
vidres mullats i encara
obstacles de la carn, parpelles.

Ulls que s'acluquen
perquè no tenen força,
perquè es colgava el sol darrera
un món de lliris i de llacs blançissims.

Minyó decapitat vora els desmais
amb els ulls oberts per sempre.

Reflectit el llac per sempre...

¿Per què abraçares aquell cos amb tèrbols
rius de dolcesa que saltaven dins?

Adolescent,
miracles esllanguits, miracles
de roses i cabells malmesos,
enyor dels dies que no arriben mai,
resurrecció de tot...

Ara la mort,
ara la mort només,
amb el desig de matinades netes,
arços silvestres coronant-me el front
i flors marcides damunt d'aigües mortes...

Per sobre els núvols sense crits de nacre
el temps camina sospirant, ingràvid.

L'AMOR AL RIU

Frec de rius romàntics
amb herba fina i alta a les riberes,
dins un concert de càntics
d'ocells i un reguitzell de primaveres.

¿Has vist la barca que ha escarnit la lluna?
Deixem-nos dur corrent avall,
hostes d'honor de la nit bruna
viva de peixos de cristall.

Tu, amic discret,
compta les fulles dels pollancs
mentre navego pel seu cos perfet
i les ones aquietades dels seus flancs.

Compta els estels punxats de branques,
dibuixa històries amb la mà,
jo tinc desig de perdre'm entre tanques,
lluïta de roses que cap vent desfà.

No ens desvetllis si ens veus
adormits dins llençols de lluna i plata,
somniem estrelles de cent peus
i jocs d'àngels d'escarlata.

TRAGEDIA MARITIMA

Per sobre la mar hi ha velers sense veles,
bells mariners morts a la proa i a popa;
la llum de la nit amanyaga llurs cossos,
vigila llur son perquè sigui més dolça.

Els ports romandran sense amor —i la joia
dels llavis que esperen i els flancs que insinuen.
Adolescent trist que emplenaves de roses
el joc de les noies. Turgència d'uns pits
que el míser espill reflecteix i que esquincen
amb llur torbadora dolcesa maligna
la pau de la cambra. Rieres de llum
marcida de lluna aclarint el trespol...
Els ports romandran sense amor— espectacle
de cors esquinçats i vels lívids de boira.

Sorgeixen estels a la vora dels pals,
joc, plata, pell blanca d'infants que naveguen
enduts per les curses d'onades tranquil·les.

SOMNIEIG

Lluïssor extasiada de làmpares antigues,
paisatge de flors mortes pintades pel paper,
miralls que multipliquen la faç de les amigues,
els ulls que s'enamoren i un riure volander.

Arriba l'enyorança dels valsos bavaresos,
de somnis dins boirines, d'indrets que no he vist mai,
pianos de manubri i fanalets encesos,
les dolces galindaines que oscil·len per l'espai.

Els ulls tancats, la dansa, viatges pressentits
per vores de rieres i mars inassolibles;
nostàlgia adormissada d'aquells velers marcits
que esperen matinades i vents irreprimibles.

Morirén els pirates, el risc, les aventures,
balades esllanguides de mar i de records,
les nits caminen lentes per vies massa pures,
no hi ha minyones blanques que esperin en els ports.

SOMNI

Parlàvem. La mà sabia
el batre lleu i dolç del flanc;
alba d'amor que condormia
felicitats per l'aire blanc.

I et duia als braços per la costa verda,
cap al riu d'argent i al prat
amb l'ombra blava i gerda
de l'arbre gran abandonat.

—Ella s'ajeu, immòbil mira
plena de sol, cos i sospir;
com ells tu i jo, corda de lira
dòcil al vent, pulcra com llir.

Ai, els lleons no em fan feresa.
¡Però dol haver de lluitar
en aquesta hora de tendresa!
(No et cal la lluita, era ben clar

el teu desig de brava lluita.)
Reposa, amada, en el prat verd,
àngel, perills, tot és en fuita.
Només tu i jo, i el món desert.

ELEGIA

I

Ocells malalts que esperen tramuntanes
que se'ls emportin lluny, qui sap a on,
desenganyats de les congestes blanques,
tan manyagues als ulls i tan cruels.

Catifa de records, pendís per l'ànima,
ferida sense sang i prades llises,
companyia de branques adormint-se
marcides i fidels, sobre les mortes
platges de núvols sense mars esclaus.

Orba mirada dels estels errants
entre celísties, viatgers de terres
buides de jocs, amb llargs camins que ignoren
lluç fosc destí, amb muts rellotges orfes
d'agulles i govern, arbres sense ones
d'insectes i d'ocells, camp ras, desert,
vol eternal del crit, món impossible.

II

¿I que s'ha fet d'aquell viatge dòcil,
els fils de verd que van lliscant per l'aigua
tan transparent, del clos misteri pròdiga?

Ara només les llargues vies mudes,
el temps nodrint-se de silencis aspres,
el no poder acaronar rieres,
inútil gest que va colpint en va
l'aire enrarit sense perfum de roses.

Aquests dits meus que foren inguaribles
exploradors de seda i de blandícies,
brillen romputs tot esperant miracles.
I aquests ulls teus els endevino lluny,
més lluny encara que la més llunyana
boira d'un cel que has somniat possible.
Feies adéu amb vols petits de llàgrimes.
Després el cel era més clar i rodaven
estels inhàbils per la volta immensa.

III

Record allunya aquelles tardes fines
amb or guarnides, jovenívols passos
pels llargs camins, pollancs, palmeres, aire,
estany, ocells, crepuscle, vent, diàleg,
font, àlber, banc —i la rotllana càndida
de noies fràgils estremint-se certes,
plenes de joc, sobtadament escàpoles.

Record allunya aquelles nits, les vetlles
amb vores fredes, teranyines lasses
que els dits pentinen i que els plors maduren.
Torre de somnis que el meu pas assetja
per amples nits, per amples neus, per àvols
confins obscurs, bosc sense llar, ombrívol
de tantes pors, els esperits, les bèsties
teixint sorpreses, estraferent entre ombres
la morta veu, vol esquinçat del plany,
batre d'un ull, batre d'un gest, d'un càntic
adés vivent, ara perdut per sempre.

IV

Vingué, murmuri, el gran desert de l'ànima.
No tinc record de veure primaveres,
arbres invàlids, plens de fulles ertes.

M'esquinçà l'aire que no veus i duia
tot de ferides sobre el pit i el rostre,
cos tatuat amb sang i solellada.

Vida desfeta dins l'incert naufragi,
canyes d'un riu que es va quedar sense aigua,
amb el cel llis i els núvols impossibles.

Aquelles voltes de la mar tan fosques
i tanta llum que s'esquinçava fora.

V

¡Xiscles al vol de verge feta mare
quan ja la sang fugia de les venes!

Et sé país de roses esllanguides,
arbres sense ombra per jardins malmesos,
i espais deserts de tot vaivé d'insectes.

Homes amb homes amb clavells al rostre,
que adés somreien i ara ve que es besen;
el floc lasciú sense govern avança,
esquinç i seda que cenyeix llurs cossos.

¿On són els lliris, els ocells, els àlbers,
els prats gentils, els rierols llançats,
les noies altes que són pures sempre?

¿Per què els morts van per ones enllotades,
sense cap vent ni cap somris d'estrella?
¿Per què l'efluvi de corrents malignes,
camí perdut i paradisos agres,
la lluna groga colltorçant-se sempre
i enllà dels ventres de les noies mortes
els plors d'infants que ja no poden néixer?

VI

Sóc lluny del món, perquè els sentits s'afuen
en fins contactes que no tenen signe,
no sé cap nom d'aquesta terra estranya
i tot és nou dessota l'ona immensa.

¿On aniré perquè els camins descansin,
veles en pau, tan finament que bleixen?
¡Ai, el deport no va teixir-me els braços
per tanta lluita! Sóc malalt entre ones,
ran d'expirar i sense cap miracle.

No sé què es mou dintre de l'aigua mansa.

Esperits, àngels que ara veig, guieu-me!
¿Quin déu us feia així, esforçats, amb l'aire
ple de fermesa i amb l'esguard tan dolç,
que fàcilment la meva por esberlàreu?
Esperits, àngels que ara veig, guieu-me!
Tinc els sentits per les grans illes verdes
i els camps de núvols que fan dòcil l'aire.

VII

El cedre gran no mirarà l'aurora;
reposa abstret. Ara es nodreix el vent
de cabelleres lleus sense fermalls—
roses que esquinces i canyes que trenques,
i ocells que t'emportes. Cercle de lluites,
muralles altes que no pots trencar,
llargs camins amb marges, hores que saben,
Déu entremig, que cal vestir les hores.
Repòs amb somnis sabedors que els somnis
caminen sempre.

Era un matí daurat,
història amb llum de grans herois invictes,
sotmesa a mort com qualsevol història.

L'àngel llegí comandaments obscurs,
veu entre pins, veïna mar indòcil,
i gemegant erràtic —com el cérvol
sorpresa incaut, sageta i foc a sobre,
núvol de planys que fuig —el gran matí
sobtadament caigué... L'inabastable
cel desolat, enyoradís de càntics,
vol sense ram, i els tornaveus ignars
de pietat que em retornaren sempre
—refús d'estels, revolt de les paraules
abandonades amb delit per l'aire
immòbil —plany per plany, dubte per dubte.

PETITA «SUITE»

I

Antany els lliris eren més blancs
i les galtes més pàl·lides;
el crit emergia abrigat amb silenci.

Coneixies la nit
vora els ulls sense port de les noies.

II

Pluja molt llany,
Conec països que no tenen sol;
els vidres molls, ull entelat que mira.

Si ara tu entressis s'ompliria tot
amb vels de música.

III

Els crisantems, les dàlies...
Aquell rellotge que no anava a l'hora,
però que s'endua instants que jo volia
quiets i sense esma.

IV

Dins de les nines dels ulls
hi tens cels en miniatura.

Si em beses, no em besis gaire;
et recordaré després
vora els ulls sense port de les noies .

V

Ara i adés, emmirallant estels
l'aigua s'esmuny, i sobre l'aigua corren
pètals de lliris com fragments de vels
abandonats quan els amors s'esborren.

II

III

IV

TRES SONETS

I

Lluna entre els pins, i la ignorada via
orba pel cel, els ignorats destins
que deien, seny, per tota cosa guia,
certes senderes, ben menats camins

amb un ahir i un demà, —crido el dia
alliberat de tot, d'aquests mesquins
lligams obscurs, estranys, que ni sabia
pensar per què s'agiten sempre dins

tan obstinats i vehements i forts;
ram inclement, aferrissat obstacle
d'indòcils crits que vénen amb l'encuny

d'un càstig sec, només asprives sorts;
cap mà de Déu per a bastir el miracle
d'una hora dòcil que només s'esmuny.

II

Ignores el cor que em bat
en veure't absent, abstreta;
trist batec il·luminat
amb angles tèrbols, concreta

claror nocturnal, relat
sense cap ratlla perfeta;

signes d'un cel de ciutat
dins coves del mar desfeta.

Matins sense coneixença;
la pena m'abriga immensa
per amples vies desertes

amb vols de fulles inertes;
pàlid trepig de les hores
—el cor que em bat i que ignores!

III

Noies suïcides

Ara cerqueu la mort perquè massa segura
la mort que vetlla sempre, cruel, s'havia endut
el foc altiu, amor, alè que ve i s'atura,
en un tombar del temps sortat destí perdut.

¿Inútilment viurem aquesta amarga usura,
record acarnissat, avarament golut,
si el crit llançat aixeca el vol, si encara dura
la veu que diu veniu per sobre el vent vençut?

L'aire estremeix, abat, pedra que et planys i cantes,
ben abraçades deixes d'amor cap al no-res;
el mar submís, immens, ja colgarà les santes,

llençol apiadat del gran pendís encès.
Després la pluja, el vent, la cita en el jardí
que morin amb la tarda que no tindrà matí.

TRES CANÇONS

I

M'han pres la núvia, ¿sabeu
per on navega?

Cavalls que teniu retorns,
centaures, tija d'escates,
vaixells sense esllanguiment,
ample passeig del mar blau,
camins del cel sense angúnia,
m'han pres la núvia, ¿sabeu
per on navega?

Un marge gris ignorat,
farà de llit a la núvia.

II

Sobre el pont de l'alba
¿quina cançó tenia
deixadesa de sol,
pallidesa de lluna
per fer-te vaga, amor?

¿Quina cançó tenia
llum indolent, resclosa,
randes de platja i ona,
per fer-te meva, amor?

III

L'ocell pit-roig en el bec
et duia petxina blanca,
plena de llum i d'aigua.

¡Ai, que la mar és petita,
petit vent, petita balma,
petit bleixar de l'onada!

La petita immensa, ai!

ALBA I NIT

I

Matí de nacre — ignoraves
per què les ombres eren blaves,
per què l'ocell es decandí
enllà del cel que no té fi.
Alba serena, alba serena,
hi ha una font viva que s'estrena,
arbre que creix sense treball,
en cada crit llunyà del gall.
D'alguna nit irreprimible,
d'un fris d'enganys, ara possible
el cor sorgeix, ona que venç
sobre illa blanca, vol d'un llenç,
platja que té cruïlles roses,
angles de cel damunt les coses.

II

Claror de lluna, dolça nit,
l'àvol record sense delit
es penja estel sobre tes fulles,
ròssec indòcil de despulles
que no saberen decandir
quan era l'hora: el trist matí,
ara i adés, emmirallant-se
eternament, ocell en dansa
—les terboleses del gemec
venien aspres com un prec.

L'AVENTURA FRÀGIL

A Four-Act Play

BY CARLO NEGRETTI, PRIMAVERA

THE PLAYERS
MRS. NEGRETTI, PRIMAVERA
I did not find any other names in the list.

THE PLAYERS
MRS. NEGRETTI, PRIMAVERA
I did not find any other names in the list.

THE PLAYERS
MRS. NEGRETTI, PRIMAVERA
I did not find any other names in the list.

THE PLAYERS
MRS. NEGRETTI, PRIMAVERA
I did not find any other names in the list.

THE PLAYERS
MRS. NEGRETTI, PRIMAVERA
I did not find any other names in the list.

AVBHTURA FRAGIL
dilecti hinc amicitia non perit
cunctis inhiat, defuisset
creta salubria. Deo u' arguat.

Tailor: *You bid me make it orderly and well,
according to the fashion, and the time.*
Petruccio: *Marry, and did; but if you be remember'd,
I did not bid you mar it to the time.*
SHAKESPEARE, Taming of the shrew. Act. IV, esc. III.

Terra de primavera

A Joan Vinyoli

«DOLÇ NEGUIT, PRIMAVERA...»

Dolç neguit, primavera.
De plors et despulles.
Com es redrecen netes
les fulles!

La font perd l'enterca
deixia del raig.
Adolla la plata de sempre
i escaig.

Una mica de vent
el goig solleva.
Es retalla, atrevida,
la cama d'Eva.

Sobre el verd acerat,
planúria blava.
Un núvol amb afany
s'hi clava.

NIT DE MAIG

M'encanta la nit de maig;
camins s'esllavissen, muts,
i l'oci del temps refaig.

Retorna el goig avinent
de roses tot just badades;
i emperesit, passa el vent.

No em cal l'abrigall feixuc;
talment un ocell s'encela
un món que trobí xaruc.

Tot fibla, s'agita l'espai,
i filigranes de festa
assaja el tímid desmai.

¿Efímer o bé constant
el gaudi que s'endevina?
Oblida; no cerquis tant.

Traspassa la nit, només.
En l'hora que àgil s'allunya
hi ha un paradís, — vols més?

CANÇÓ DEL MONTSENY

Camins i als marges ginesta;
esteses de faigs i sol.
Les serres enllà s'arboren;
i tu t'apropes.

La tarda és daurada i closa;
s'allarga; li reca el món
que deixa, sencer, a les ombres.
No defalleixis.

Contempla els núvols, el blau,
i clou els ulls, per no perdre't.
Vindrà la nit. Quan t'abraci
seràs de terra.

Madura, tots els camins
rebroten al cos i canten.
Blauets i clavells i orquídiess
us veig encara.

BOIRA

Damunt l'indret callat
la boira s'ha aturat;
ni l'hora que és diria.

Un arbre flota incert
i, com una ombra, es perd
en flocs de melangia.

El sol, escarransit,
tot tímid, s'ha esmunyit
i fibla un camp de xeixa.

Només sobre aquest groc
assaja, caut, el joc
i el tel de plors esqueixa.

El festeig

A Xavier Montsalvatge

LA INDECISIÓ AMOROSA

Tant se val l'hivern
com la primavera.
Ets tu, potser, l'amor;
ets tu o una altra?

No sé si l'arbre és verd
o l'aura dura;
no sé si mor l'ocell
o creix la lluna.

Frissa el desig brunzent,
res no li fa nosa;
l'arbre, l'ocell, el rec;
un averany que sobta.

Qui sap del lloc obscur!
Qui sap de l'hora mansa!
És ton cabell, només,
ombra damunt la cara.

Ets tu, potser, l'amor;
ets tu o una altra!

MATI D'HIVERN

Obre el finestró.
Avui és diumenge.
Anirem a l'església.
Anirem al molí.
Tornarem per l'aigua.

Bon dia d'hivern,
estesa gebrada.
Muntanyes de neu,
riera de plata;
els brins, degotalls
d'ònix i d'àgata.

Trepitja el cristall
que l'herba engavanya.
Camí de fadrines
i sol, el fred passa.
El cor no té gebre;
l'esperit s'eixampla.

Avui és diumenge.
Tornarem per l'aigua.

PLUJA D'AMOR

Anàvem al riu, amor;
entre les canyes, amor.
No et vaig dir res i et besava.

La pluja s'esbat, amor,
i mulla el teu cos, amor.
L'aigua del cel no ens separa.

Apropa't, si vols, amor.
Jo sóc abrigall, amor;
jo sóc abrigall i flama.

ELLA PARLA

Ens apleguem a la fronda.
Ès migdia, el sol és alt;
a la galta estranya ardència
ja no em cal.

Ens ajacem damunt l'herba.
El teu sospir em fa mal.
Els braços s'afanyen massa;
no s'hi val.

El cel el veig entre branques;
se'm gira una set mortal;
potser, si ho vull, no m'estimis;
m'és igual.

El sol rient s'arrecera;
la lluna és migrat fanal.
No t'escau de fer promeses.
Tant se val!

ELS ARBRES I L'AMOR

Quan passes sota dels oms
ton cos que es vincla enamora.

Els tarongers han florit;
la galta assetja l'aurora.

Folgàvem sota dels pins;
rialles esqueixen l'hora.

Ens hem perdut entre faigs;
el teu silenci m'acora.

Sota un desmai t'he besat;
et miro i el cor s'enyora.

La duia prop d'un xiprer;
s'està si plora o no plora.

«TRAÏT D'AMOR...»

Traït d'amor,
— oh cos gentil! —
seda, mantell,
per terra.

No en tinc enyor;
la mà subtil
damunt la pell
s'aferra.

Els amors fallits

A Joan Montsalvatge

«LA ROSA ROSA D'AMOR...»

La rosa rosa d'amor
esquiva;
com el foc ara ets altiva:
vindrà l'enyor.

Talment fruita llu la pell
daurada;
els bonics hi fan parada:
i tot és bell!

Arbres blancs i carrers lleus,
delícia;
juraments, tendra malícia,
els teus, els meus.

Quin engany era el mirall,
mesquina;
també, com l'hora, declina
la nit — el ball.

Roses roses, roses te,
la galta;
passa el vent i la flor salta;
cap d'any, no re.

«VAIG PER L'OMBRIVOL
BARRANC...»

Vaig per l'ombrívol barranc
on cap ocell no fa cria;
la terra és vermella, el fang
fa dura la via.

Enyoro massa el bruel
del mar en la calma tosca;
bèsties innobles, el cel
ala de mosca.

Enyoro massa el delit
del bes en la tarda esquiva;
ala d'amor que has florit,
fuig fugitiva!

Quin engany era el mirall,
mesquina;
també, com l'hora, declina
la nit — el ball.

Roses roses, roses te,
la galla;
passa el vent i la flor salta;
cap d'any, no te.

MALEDICCIÓ AMOROSA

— Se't facin cendra els camins,
foc el sol, ira la festa;
la rosa et mori a les mans,
l'ortiga et sigui amorosa.
Quan passin ocells, no miris;
quan miris, la pluja fosca.

S'allarguin els dies durs,
s'escurcin les hores blanques.
Que et fibli el record furtiu
i et vingui encara enyorança.

Cerca'm pertot, vanament;
i si em trobaves, que caiguin
vels sobre els ulls, sobre el cor
i les orelles i l'ànima.
Tota jo, porta tancada
perquè no pugui estimar-te.—

VINYES

No t'abandonaré,
amor, amoreta,
si polida la vinya
ens ombreja.

Frissa l'amor, defuig
la mirada neta.
Els pàmpols en el cel
es redrecen.

Trepig de sol en l'ombra;
et tinc estreta;
para-sol, que la calda
et malmena.

No dura massa, amor,
la fruita verda:
cullen el vi dejorn,
tot s'apressa.

Quan s'assequen els pàmpols
les pluges vénen.
Ai! t'abandonaré
amor, amoreta.

La guerra

A Martí de Riquer

BARÓ D'ANTANY

Glaçat venia l'hivern.
Me'n vaig content a la guerra.
Neu i flama, joc d'infern,
vi fort i sal de la terra.

No em fa por l'esquerp matí
ni l'ombra greu de l'espasa;
cavall, company de camí,
el cor amb cançons s'abrasa.

Coratge vermell, espès;
el ferro vol sa collita.
Un cap del coll s'ha després;
la mort en l'ombra s'agita.

No miris finestra enllà;
no frissis dintre l'estança;
tan lluny, i arrossegarà
ton plor la malavirança.

Em calen braços ardits,
bon cop i rialla grassa;
pel pensament no tinc nits,
la son dintre meu s'ajaça.

Tornaré cobert de pols
i sang, a la primavera;
cor sadoll i trescar dolç,
el cavall sap la drecera.

La guerra
de Ripier
Ganfarons s'enfilen alts
que la torre és massa baixa;
sonin murgues i tabals,
el triomf em vol i em faixa.

BAR
El retorn desfà el fatic;
tu m'esperes a l'estança;
duc joiells de l'enemic;
damunt teu, quina bonaça!

Me'n vaig content a la guerra
Nou i llum, joc d'infèrn,
vi fort i sal de la terra.

No em fa por l'espectre mall
ni l'ombra greu de l'espasa;
cavall, company de camp,
el cor amb cançons s'abraça.

Coratge vermell, espèr,
el ferro vol sa collita.
Un cap del coll s'ha després;
la mort en l'ombra s'agita.

No miris finestra enllà;
no fríasis dintre l'estança;
tan lluny, i arrosserà
ton plor la malavança.

Em calen braços ardits,
bon cop i tralla grassa;
pel pensament no tinc nís,
la son dintre meu s'ajaca.

Tornaré cobert de pols
i sang a la primavera;
cor sadoll i trescar dolç,
el cavall sap la direcció.

SOLDAT D'AVUI

Soldadet de plom, de fusta,
la guerra és feta pels grans;
tens la cara poc adusta
i l'arma et cau de les mans.

La motxilla et pesa massa,
el camí t'enceta els peus;
son incert, minestra escassa;
ve't ací tot el que veus.

La mareta cull a l'hort
albercocs, peres madures,
i, com tu, s'enyora fort
vora el foc, cendres obscures.

L'enemic és cosa vana.
Guanyar, perdre, tant se val!
Obeeixes el qui mana,
no voldries fer cap mal.

Tira dret, no massa dret,
no fos cas que l'encertessis;
dissimula en el destret;
molt millor que t'ho deixessis.

Soldadet, el floc lluent
de la teva baioneta,
aixecaràs, amatent,
quan tornis cap a caseta.

El somni

A Tomàs Lamarca

«BOIRA DE LLUM, DE PLATA...»

Boira de llum, de plata.
Sento l'ocell i no el veig —
vila encantada.

Camins que no van enilloc.
Floria l'arbre d'hivern —
collita vaga.

Si em perdo serà en el somni,
boira de llum, de plata.

«...A HISTORIETA DE LA BOIRA...»

Es una barca sense rem
i corre en una mar de plata.
Si no l'aturaven, ai!,
s'estellarà la barca.

Presonera al pal major,
llogada, la dama;
els cavalls flecten genolls,
s'obre un abís a la plana.

Fes-te de terra, mar blau;
com un prat llis, mar de plata.
Si no l'aturaven, ai!,
s'estellarà la barca.

El Tot Moll és tórbol, locc,
una ombra brava,
El Misteri s'estremix
com una guitarra.

UNA NEREIDA

Clous els ulls sense delit,
 nereida blanca;
d'una trista soledat
 et fas esclava.

Tes companyes van tallant
 l'ona argentada;
manyagueries de sol
 en néixer l'alba.

Sobre l'orla els navegants
 es recolzaven.
Febles cossos amatents
 a l'abraçada.

Però tu flotes endins
 de l'aigua blana;
a la nit, tot defugint
 la lluna clara.

Aires freds, espesseïts,
 ton cos reclamen;
rotlle d'èssers invisibles,
 clarors estranyes.

El Tot Moll és vora teu
 i tu l'abrades.
Vetllen morts a tot arreu,
 no et fan basarda.

El Tot Moll és tèrbol, fosc,
una ombra brava.
El Misteri s'estremeix
com una entranya.

LA CITA

Em fibla el dubte en el pit,
res no desfà la sentida.
Fada del bosc adormit,
mort o vida?

Es conten coses de tu,
per creure-les, ben estranyes;
et peixes del cor madur
d'amor i encara l'enganyes.

Insaciable, cruel,
als plors respons amb rialles;
els arbres miren al cel,
tu mires el cel i calles.

Diuen que els ecos planyents
per tu no són cosa morta;
suscites els seus laments,
la veu que et plany se t'emporta.

No tornen els cors solius,
no torna la lluna avara;
pedra insensible et desvius
per ser més cruel encara.

Digues, això que m'han dit,
és veritat o mentida?
Si vingués a mitjanit,
mort o vida?

El Tercer Libro de la Vida
de la Señora Doña Juana
de la Cruz, y de su
santa vida.

LA CITA

Em llibra el dubte en el pit,
tes no desfa la sentida.
Fada del bosc adormit,
mort o vida?

Es contem cosas de tu,
per creure-les, ben estranyes;
et peixes del cor madur
d'amor i encara l'enganyes.

Inasiable, cruel,
als plors respous amb rigles;
els arbres miran al cel,
tu mires el cel i calles.

Dimen que els ecos planyents
per tu no són cosa morta;
auscites els seus laments,
la veu que et plany se t'emporta.

No tornen els cors solius,
no torna la lluna avara;
pedra insensible et desvius
per ser més cruel encara.

Digues, aixó que m'han dit,
és veritat o mentida?
Si vingues a mitjanit,
mort o vida?

La mort

A Antoni de Moragues

«DINTRE LA LLAR...»

Dintre la llar
l'amor,
dintre la llar.

Vidres glaçats
i neu,
vidres glaçats.

Xiulava el vent
molt lluny;
xiulava el vent.

So de metall
velat,
so de metall.

Flama, redòs
prop teu;
flama, redòs.

Qui sap del temps
l'atzar,
qui sap del temps.

Demà, potser,
tu, jo.
Demà, potser.

SOTA L'ARBREDA

Un jove es moria, ai!,
sota l'arbreda.

Herba tenyida de sang
sota l'arbreda.

Donzelles, treneu garlandes
sota l'arbreda.

Camèlia, llorer i murtra
sota l'arbreda.

Cauran els dies i els vents
sota l'arbreda.

Mústigues flors deslligades
sota l'arbreda.

Un cor ben jove es podreix
sota l'arbreda, ai!,
sota l'arbreda.

Mot final

A J. M. Boix i Selva

«FETA DE BOIRA O DE FLOCS...»

Feta de boira o de flocs
de somnis apareixies;
estranya deixa de jocs
i d'oblidades falsies.

T'ignora mon cor callat
que ja no pot estimar-te;
no crides cap pler provat
i l'hora viva et descarta.

Véns com efluvi, només,
ombra d'encís torbadora;
¿sóc jo complet o bé és
retall de mi el que s'arbora?

Es perden els francs camins
i em duus, traïdora, a prades
incertes, sense confins,
esplugues inexplorades.

Eteri, la sang defuig
el crit, i vaga sens força;
seràs l'inútil rebuig,
aire que res no pot tòrcer.

I amb tot, m'encisa els sentits
saber que el teu cos no pesa;
una hora tinc a les nits
pel vent inhàbil que et besa.

Una hora tinc, devessall
per on s'escola el missatge,
secret que interromp el gall —
veu clara, fi de viatge.

CAMÍ DELS DIES

PRIMER

Sabem que tots els dies són iguals i diferents,
els d'hivern, de primavera, d'estiu,
Tancats i oberts a un món sempre
dintre d'alguna cosa de la terra.

I com els dies són amb nosaltres i nosaltres
tots els dies amb la vida d'un país
de molt més que dels dies que són
dintre de les agulles dels dies i dies.

Així, de temps, ja sabem la vida
D'una persona, d'una persona, d'una
persona, d'una persona, d'una persona
de tots els dies de l'època i l'època.

PRÒLEG

Saber què vols quan el temps s'aproxima,
ona d'amor, de ventura, d'afany.
Tòrcer l'angúnia d'un mal averany
dintre l'encuny venturós de la rima.

I com els núvols amb corns i escopetes,
tot es desfà amb la volada d'un cant;
els mots són forts com conjurs: endavant
corren les aigües més blaves i dretes.

Així, de temps, ja naixia la forma.
D'una paraula, muntanyes, ocells,
arbres, ventades, matins i clavells:
tot era tret de l'obscur i l'informe.

GENER

Sense impuls ni deler de viatge,
frisa el rem en un món de record.
S'aproximen del lívid paisatge
el gemec i l'esquinç cap al cor.

El gran riu, munts de glaç el percacén.
És un cos que no es mou, abaltit;
ja fa temps, de plaers que s'ajacen
i cantades vivia enardit.

Damunt l'aigua sospirs es vincaven.
Ara es planyen les branques; un vent
trasbalsat descabdella sa força

i gemega en els vidres. ¿Sotjaven
— com una ombra t'abats, marriment, —
un destí que freturen de tòrcer?

FEBRER

Violetes, clavells i mimoses
i un brancam esqueixat d'ametller:
pur senyal d'una vida que advé
francament, primaveres refoses.

És un joc. Ni tan sols, somnioses,
es decanten les flors. Triaré
tot un angle de sol matiner,
finestreta on es morin commoses.

Sobreviure és penós. I si, rar,
l'ample cel m'és feixuc, i al matí
veig glaçat el vas d'aigua, i encar

s'aferrissa el capvespre mesquí,
no serà per nosaltres el mar.
Es perdia de sobte el camí.

MARÇ

Caminet a la font, caminet.
Fulles tendres, petites, ja broten
en un cel esbandit, ara net
i aviat ple de núvols que floten.

L'aigua salta a la pica, cristall.
Dits de glaç s'enretiren vers on
sense esment moriran — estimball
de mudances i somnis, el món.

Ara és ver un trepig de donzella,
un ventet en el cor que s'estella,
moll de pluja apressada: brunzir

que s'esbat sense dol, furient,
i només a tu corre, amatent,
temps de març, que ets combat i coixí.

ABRIL

¿Per quina festa has arranjat, abril,
aquesta renda de fulletes primes,
trèmula deixa d'un matí subtil
que l'hora inventa i omple el cel de rimes?

Calats minúsculs en el blau apunten
i cobricelen, primorós tendal,
ocells que canten vanament i munten
cap a les aures on s'ignora el mal.

D'endarrerides clapes violetes
i de verds tendres és un fris el món;
tapís que roda, condormides pletes
per màgics somnis on l'anhel es fon.

Camino pres en transparents cortines,
cambra on assagen unes veus divines.

MAIG

Com teves, indistintament,
les flors emergeixen del pit;
d'un món pensarós, estremit,
arriba en onades, el vent.

S'esbat per les flors, paravent,
és blau i rosat el vestit;
anhel que es perdia en la nit,
vessant-se com aigua planyent.

Somnies mirant el paisatge,
cobeges de noms l'aliatge,
innúmeres, cautes amors.

I saps que per a l'esquiva,
experta, suau fugitiva,
es drecen discrets miradors.

JUNY

En el temps que s'esmuny, Venus rosa jaient.
S'esllangueix l'embranchida policroma del mar,
la tènue calitja et fa immòbil l'esguard.
Flota enllà, vagarós, l'indecís pensament.

La peresa de l'hora dins el cos indolent.
Et delectes d'insomnis recreats a l'atzar,
com si fossis feliç, sense enyor de l'ignar
alè d'aire que al flanc descendia del vent.

Allunyada de tot, de la vida feixuga,
has pensat en el mite d'aquest sol com un déu
que en el cos s'arrecera. Ja no et cal la memòria.

El record et faria malaurada, poruga,
quan, avui, alleujada del que abans era teu
es decanta, més fàcil, el llorer de la glòria.

JULIOL

Encara el blat al meu país és tendre;
tija migrada, la destria el vent
feliç i ràpid, que no sap comprendre
l'or moribund en el jorn somnolent.

Encara el món en un somrís s'atura,
com oblidat d'aquell ardent desmai,
mare de foc, llampec i sepultura
marcint els pètals, conjurant l'esglai.

Pesa la vida, no el lleuger record.
Si vols la fruita, llençaràs la fulla:
que tot té preu i és del seu preu avar.

Ocell nocturn, t'ha visitat la mort;
l'aigua s'aferra a qualsevol despulla:
només és jove la blavor del mar.

AGOST

Tarda d'estiu, les immòbils cortines
guarden el cos sobre el llit despullat.
Hores de sol que s'aplomen, veïnes,
lla de la cambra, camp ras arborat.

Ulls pacients que segueixen l'avana
paret de calç i el vermell cobrellit;
verge pagesa que en l'ombra s'empara,
seient de balca on dorm el vestit.

Sobre els llençols un parterre de rose,
ombra daurada en el camp massa blanc,
punta, coixí, on la galta reposa.

Deixa que et miri en la llum estremida
que s'arborava en el pit i en el flanc,
mentre el meu cor et cridava a la vida.

SETEMBRE

T'esqueien les tardes tenyides
de crits i vermells arborats:
la meva noiesa bastides
dreçava, castells encantats.

Al cor amatent, consentides
sagetes d'amors extremats;
astutes, plaents ses ferides
en l'ombra abrigada dels prats.

Els anys s'esllavissen enllà.
La font, tanmateix, i el camí
bressolen l'incert somniar.

Qui sap del setembre tan fi!
¿És ell que ha pogut retornar?
¿Sóc jo que no em sé decandir?

OCTUBRE

La llar et redossi i els llibres antics.
No et calen espais damunt de la taula
per veure com lluen les flors i els bonics.
Perdura només un càntic de faula:

vaixell que es malmena lluitant en la mar,
retuda la vela com fruit a la branca,
la vida llençada, l'orgull i l'atzar
es moren, planyents, al llarg de la tanca.

Reialme esventat, fullam consumit,
ferides del cor i l'hora... Fou vana
la lluna, la galta, l'ardent somniar.

Fibla el record com el do de la nit.
L'enyor gris, informe, pertot s'encomana,
i es moren els dies sens gust de demà.

NOVEMBRE

NOVELLA INDRET

La pluja i el vent s'arreceren
per incerts carrerons solius;
en recòndits indrets esperen
pregàries pels morts i pels vius.

Les fulles per l'aigua podrides,
daurades tot just, van endins
del parc desolat on les vides
glatien abans de l'esquinç.

El lloc solitari m'implora.
Desvalgut senyal de la mort
penjat a la branca que plora
l'eterna desfeta del cor.

Una fulla el sol vanament
demana; caurà sense esment.

DESEMBRE

Tots els Nadals acudiran, sol·lícits,
per fer Nadal. Redreçament suau,
el gai record d'un villancet: explícits
testimonis del món i el cor en pau.

Mira només quina claror difusa
alena enllà del gran misteri viu;
sobre el pecat i sa remor confusa,
el cel, talment el cor de Déu, somriu.

Res no detura el cavalcar d'un dia,
màgica mòlta de la veritat
fosa en el somni, foc i poesia.

Fan ombra els marges; tanmateix, content,
dintre del pit un raig de sol s'esbat:
Noi de l'Estable tots els anys vivent.

L'aura amarga

*L'aur'amara fa'ls bruoills brancutz
clarzir, que'l doutz espeissa ab fuoills...*

ARNAUT DANIEL, *Chanso*

AQUELL INDRET

Aquell indret era un indret feliç.
M'hi perdia sovint, solitari
o amb un amic callat. Les fulles d'argent
i d'un verd mat lluïen al sol furgador.
Una pau de molts anys als marges i als prats s'aplegava.

Brots tendres creixien pertot, i flors pàhides.
Tot era gerd a l'estiu i gebrat a l'hivern.
Un cap-al-tard més ràpid l'ombra adollava
en l'espai reclòs, indecís. Sabíem
que molt prop, al tossal, encara el sol era l'amo.
I ens abellia saber-nos tan íntims
en la quieta efusió d'aquell sot
que amors de pastor i d'ocells escolliren
per aixopluc fortuït,
sagrat a la vida i a la pau del qui cerqui
una clara bellesa.

Però tolls de fang colgaren l'herba tan tendra,
es corrugaren les mates, esdevingueren
els blauets més pàhids, callà el ventijol,
les fulles en un arranc sobtat tremolaren,
s'obrí un cel de pànic i emergí, espès, el silenci.
Tot era trist i àrid, estranyament callat
a la vida, calcigat per l'unglot
d'un monstre que fibla la terra
tan ampla, arrasant els brots tendres,
deixant pertot una enorme taca vermella
i un tuf d'incendi.

Aquell indret era un indret feliç...

*DIADA DELS MORTS
EN UN ANY DE GUERRA*

Sense destorb els cementiris corren,
ignoren murs i s'esllavissen. Drets,
no sols xiprers vetllen els morts. Tot arbre
colga records entre celatges freds.

El dolç terror clavetejat de sang
en l'aire bronz de trepidant història.
Colgats i tot, viuen els morts; encar
alenen en el fang i en la memòria.

Adhuc el cos que l'aire prest corromp
en marge trist que cap al sol s'inclina,
tot esperant la resurrecció,
en ploma o riu o dintre el vent camina.

El fang que es pasta com el pa en el forn
de moltes vides aplegà fortuna.
¿Què fou d'això que dintre el sol daurat
visqué feliç o somnià a la lluna?

Oh terra vasta per l'amor intens
i encara rica que promesa exhales:
l'herbei amarg esdevindrà llet dolça;
amb sang, donzella, compra amor les gales!

Si tot es vincla i és ardent i trist,
duren clavells i neixen violetes,
asserenades de saber que els plors
fruiten ulls negres en obscures pletes.

Matí d'hivern caminaré pel món,
la terra fosca brostarà per dins;
llavors colgada per la rella dura
assaja, ardida, arrecerats camins.

Vida de flors que congrià la mort.
Brutal ardència va pintar de foc
pètals i calzes: són obscurs, difícils,
els cants, la dansa, el més ingràvid joc.

La gràcia signa els esquelets nocturns,
oh primavera dintre els cementiris!
Noies que xisclen furiosament;
la pols m'ofega i el perfum dels lliris.

SET ALBERS

Set àlbers es dreçaven al marge del camí,
indiferents a l'hora propensa a defallir.

Compleixen, solitaris, novell redreçament;
més amples i magnífics, com més gosava el vent.

Els troncs signant a l'aire l'etern florir del món:
la saba que perdura mentre l'anhel se'ns fon.

S'aixequen i contemplen el blau que es feia dens;
les fulles reflecteixen els aires més serens.

¿Paisatge dolç, dormies? Enmig d'aquest esclat
de guerra i d'extermini la pau s'ha despertat.

Acabament, preludi, felicitat, dissort,
oh vida que es nodria en un bronzir de mort!

D'aquest brotar de somni, el cor s'és enardit.
Rebrot a meravella l'impuls que mena el pit.

Més jove, més intrèpid, el sentiment em duu,
riera assolellada on tot es fa madur.

¿La soca dreta, blanca, presagi era per mi?...
Set àlbers es dreçaven al marge del camí.

MEMÒRIA DE CARLES CLAVELL

Oh corn frondós que arriba al meu buit, de l'etern
que ens rondava
com una mortalla, neu rodolant al llarg dels meus
dies,
des del teu dia immortal, com incessant cabellera
que s'estimba i s'estimba en un gorg de pedra i de
molsa!

¿Quina nit has triat per venir cap a mi des de l'am-
ple pregon?
Decanta els teus ulls massa ardents, terribles de veu-
re i somniar;
ni els estels, ni les crestes de l'aigua que argenta, im-
mòbil, la lluna,
ni la pedra més dura i més clara no tenen aquesta
lluïssor.

Feble com sóc, persegueixo, il·lusori, la teva memò-
ria sagrada,
i és només aquest eco somort l'única deixa de tu.
¿Qui recorda els teus mots i els passos fervents da-
munt de la terra,
els arbres florits davant dels porxos oberts, els ceps
a la coma,
els camins de mar i de sol, els casals que bastiren
avis remots,
els capvespres ardents, les hores davant les parets que
els homes redrecen,
la teva figura dreta, decantada, damunt de la taula
inclinada,
ara que tot es dissol i arriba només una aroma
confusa?

Ja no et planyo a tu; planyo els teus, la terra sollada.
¿Quin àngel menà el teu alè fins a cambres parades,
que et sentim sense veure't, pensament, temptació?
¿I quin àngel ens priva d'arribar a les estances so-
nores?

¿Com sabríem que vius, si no fos per l'enyor i la fe?
No com un mort, ans com un absent que deixà no
fixat el retorn.

Només dol de saber que, tot i que et senti tan pròxim,
es perdria inútil, sense eco, el crit que ara féssim.

Oh mort viu, efímer, real, abraça't encara — abraçat
als germans,
abraçat a la mort — a la nostra mísera vida esblai-
mada.

No ens deixis; fes que tot jo tremoli, mortal, al con-
tacte

del teu seny i els teus ulls: poa aquesta aigua pro-
funda

que ens lliga; no aplaquis el plor, acreix-lo, redreça'l.

Ja no t'enyoro; apilo, avar, en aquesta nit fosca
immarcescibles senyals, tot el que era teu i el que ja
et transcendeix

més enllà de la mort; ressuscitat, immortal, sant que
em desvetlla.

**MEMÒRIA
D'EUGENI NADAL**

Vetlla desfet el teu gran dol,
arbre esbrancat damunt l'altura;
l'esguard que adés lligà el redol
ara pel cel vaga i s'atura.

Et cal anar fins l'insegur
revolt perdut, l'aspra collada,
on ja no et pot seguir ningú,
tórtora en l'ombra abandonada.

MEMÒRIA DE JORDI MONTSALVATGE

En aquesta hora d'estiu com tantes hores d'estiu,
podíem haver-nos trobat tots nosaltres
— ell també — passejant per aquest món en pau.

Res no desfeia l'encís de la vida que dura.
Tan sols els cors estranyament agitats
miraven la serra veïna, el petit campanar,
el cementiri humil, l'estimball que el rodeja.

La mà emmorenida d'Esperança
ha posat flors silvestres damunt de la caixa.
El xiscle agut dels ocells es perdia
en el vaivé compassat de les absoltes.

I un de nosaltres, damunt el morter moll encara,
ha gravat el nom i els cognoms
i una creu de pal sec — la més simple de totes.

Ara vosaltres i jo, en aquest món o en l'altre,
esperarem el dia de la Resurrecció.

COM EN EL RIU LA PEDRA

Bé et cal el son i el llarg oblit,
les anyades que llaurin. Cap record
enterbolint aquesta amarga nit.
Com en el riu la pedra, maduri el cor.

ELS JOVES

Somreien a l'esperança els perfets, els intactes.
Ignoraven que la mort també fou creada per a ells.
Quan enramà l'enfiladissa dels jardins ses hores,
en tot havien pensat: en l'amor fresc i tendre
de les dones, el cel llunyà i els ocells del capvespre,
l'afany de la nit, la llum taciturna del geni,
els fills com un llevat dels anys, l'aigua que s'empeny
sense rescloses, lliscant sobre pedres i molsa.

En tot havien pensat, menys en aquest trepig de la sang
en els camps desolats que vanament omplia
l'espetic de les armes; tot, menys aquest mirar al cel
amb les ninetes buides. Això era nou per a ells.
Però compliren sense recel, com aquell qui paga
comptes oblidats del pare, per l'honor del nom;
allò que no era d'ells i que, potser, volien rompre,
sobtadament va dominar-los, com un llevat arravatat,
molt més fort que l'enfiladissa dels jardins,
que l'aigua i que les roses; potser perquè era estrany
i gran, impalpable, i es nodria d'un august silenci,
del camí de la sang també sense rescloses.

El guany

«OH CLARIANA...»

Oh clariana estranya dels meus dies!
Ara tots tenen madurar de fruit.
Avar, apilo penes i alegries;
la nit no em troba desolat i buit.

Una dolcesa com de vi s'empara
del pensament que defallí tot sol;
em sé segur d'un mot i d'una cara
que ran del cor han aturat son vol.

Ja no pregunto quina fi m'espera;
si els anys, submisos o rebels, vindran.
Teixeix amor, en pau de primavera,
aigua de màgia, suavíssim cant.

Tots els camins són rics de bona vida,
d'un mot esquerp o d'un besar furtiu;
un jorn la deixo, per mon dol, ferida,
i en l'altre cullo solet d'estiu.

L'estel al vespre em parla de l'ombrada
pupilla ardent que sap lluir tan bé;
passo pel món com sota una enramada
de somnieig que aprenc a fer i desfer.

Mortal feliç, amb febre d'escomesa,
suscito efluvis de jardí, de plany;
matí, capvespre, nit i jorn: tendresa
fonent-se viva en son remot afany.

Dolç clarobscur de nit i de revetlla;
penes que moren per discret vial;
conec el plor, l'amarga nit de vetlla
i el gai matí que se m'emporta el mal.

EN MON SECRET SOMNIAR

Si en mon secret somniar fins a mi caminaves,
¿què més volia jo, de què em planyia?
Ingrat amor que exigeix damunt l'ara
una ofrena en espècie, com si no fos prou
l'obscur lligam que reblava els destins i les roses

«ELS ANYS NO FOREN...»

Els anys no foren salabrós recapte,
car lentament han madurat el cor;
pur i tendríssim s'ha avingut al pacte
i defalleix mil voltes i no mor.

T'enyor amb plors i paciència viva,
enamorada dels meus jorns de pau;
fruita de mel se m'ha tornat aspriva
i el cor perdia el seu respir suau.

Record i vida, l'extremada fuita
del meu voler que no coneix minvant!
De nit i dia cap a tu s'acuita
i frissa sempre com un món d'espant.

Però només l'aire somort que passa
com eco feble el meu gemec s'endua;
el meu turment troba una veu escassa
i el dol que em venç, ¿arriba fins a tu?

Tos ulls no veuen el mateix paisatge,
i jo no veig en ells el meu delit;
es fa llunyà, com en el llarg viatge,
el confiar tranquil i, més, l'oblit.

La meva angúnia creixerà tothora.
Mors per la vida, si romans absent.
L'esperit fuig i massa anhel implora.
¿Seràs tan vana com el pas del vent?

NO ET DIRE RES

No et diré res; és segur, les paraules són vanes;
la usura del plaer m'atempere els sentits;
de la coma m'arriben els capvespres brunyits
i la fressa llisquent de remotes campanes.

L'aire las em desperta unes veus llunyedanes,
s'arredossen porugues ben enllà de les nits.
¿Reviurem amb més força dintre els jorns escondits
el turment pacient de les hores germanes?

Ara no som ni veu, ni gemec, ni consol;
no s'esquinça el repòs amb un glop d'ardidesa.
Maduren llüissors en els tendres espais.

Massa pura aquesta hora que em menava al redol
del silenci sagrat, on tot mor de tendresa.
En onades la pau va bressant els desmais.

TU JA NO HI ETS

Tu ja no hi ets: la meua veu s'eleva
dintre la nit sense eco ni suport.
Adam descompartit. No seràs, Eva,
omplint a dolls l'insaciable cor.

En va trenàvem una força estranya,
pels braços brides i pels llavis mel;
fou massa ardent en l'hora que s'afanya
el gran desig d'estrènyer terra i cel.

En fronda ombriva i en la pau de l'hora
recordaré terriblement l'encant
del rostre bell que jo ja sé com plora
o bé com besa o com somriu pregant.

Tot, fins el temps en què l'amor s'entela
com fulles grogues que cremà l'estiu;
tan sols ignor, nauzer sense cap veta,
si quan t'oblidi seré mort o viu.

El clos dels prats, tèbia cambra,
 m'enterbolí el sentit;
 fou el cel llis, color d'ambre,
 en els seus ulls un crit.

Cobricelava l'arbreda
 aquell racó escondit;
 flonjor i aroma de seda
 quan caigué el vestit.

El sol ponent dues roses
 obria en el seu pit;
 eren magnòlies descloses
 en arribar la nit.

No tinc memòria de tanques
 en el camí cedit;
 en un desmai d'aigües blanques
 el món s'havia esllanguit.

Quan la deixí, redossada
 entre l'herbei humit,
 tenia pols d'estelada
 sobre el seu cos rendit.

PAISATGE

On gairebé existeixen paratges somniats,
on s'adorm l'olivera sobre el verd dels sembrats,
on els xiprers dibuixen espais emmerletats,

allí viuríem! Digues: et cal el verd pendís,
el mur opac que abrigo l'amor escoladís,
l'oblit del temps que fuig sota d'un cel submís?

Les comes s'entrecreuen en tendres solituds;
un lleu trepig, a penes, pels caminals perduts
que menen a les cases de llindes amb escuts.

Quan el delit s'abriva i el pensament es mor,
mentre l'esguard se't perd en el crepuscle d'or,
t'abrigaré amb la mel dels llavis i del cor.

La nit sobre els tossals és un panteix ardent.
En els camins, les ombres un crit intermitent,
amb tacte de vellut i sospirar de vent.

Oh cambra dels sospirs on és dolç decandir!
Oh vida corfont-se com si cerqués la fi,
camí secret que neix i mor de tu a mi!

ENLLA *SOMNIS DE LA PETITA
FELICITAT*

Prou he sentit en un moment escàs
l'afany d'un cos teu, meu, que tèrbol s'estenia
cap a un tot lligat. I en aquest llaç
august i taciturn, l'ànima al vol s'obria
de l'esperança, com si, dolç, l'abraç
fos fort per ofegar la nostra melangia.

Però quan s'esllangueix en el meu pit
el teu front que es sotmet a un somni que arriba,
em trobo sol en la mateixa nit
que ens acollí propícia i aixoplugà en sa riba.
Al meu davant, un camí resseguit
en nau tempestejada, al meu govern esquiva.

El que he tingut del teu somrís mortal
fou àngel pressentint la llum que ens és defesa;
l'esclat més poderós era malalt;
descompartits, els caps, en l'hora més encesa
presagiaven, impotents, el mal
de la deu de l'amor, que és pols en sa escomesa.

Qui sap si morts traspassarem el clos
que ens feia dos estranys! Avui, cap hora blana
mitigarà la febre del meu cos,
quan el teu front tan bell somnia i s'agermana
a la lluror d'un món que em deixa exclòs;
massa pur i feliç per a ma fúria vana.

El món i les coses

PROVERBIS DE LA PETITA FELICITAT

Ésser feliç, ésser va;
tenir el món, com un joc, a la mà.

Dames amb flors i una poma;
extreure de l'aire l'aroma.

Solitari, una nit, defallir;
llunes i salzes que saben llanguir.

Vora la riba, el cast diamant
de l'aigua duent el seu cant.

L'aigua s'agita solcada pel iol;
somnia retorns al bressol.

Rosa la casa entre els arbres riuents,
finestres a tots els batents.

Saber el goig de la pulcra paraula;
fúlgides copes damunt de la taula.

Petit lloc, pagesia del temple;
porxo clar, tot el món et contempla.

Quan passava al costat d'aquell rec
he sentit un sospir i un gemec.

Ombra madura, perfum
que en l'aire cast es consum.

Una fulla groguissa, estantissa,
damunt meu, empar seu, s'aferrissa.

Sol ixent, he sortit de cacera;
deixava l'amor endarrera.

El bon sol ha asfaltat el passeig;
s'escometen somris i festeig.

Balcó enllà, si la tarda és escassa,
daurada mixtura a la tassa.

Ai, com els mots endormisquen el mal,
confident dòcil i sentimental!

Dies ben llargs, sense afanys,
saviesa que apilen els anys.

Quan et cansin els llibres, tenir
un llit ample i un ample coixí.

Em colguen sorolls de basarda;
mofeta, la son, es retarda.

PLACETA DE VILAFRANCA

Placeta de sant Joan,
pintada amb tons d'aquarella;
mantega de temple sant
i blau de cel que s'encela;
arbres d'un verd expectant
que el gris dels porxos entela.

Hi anàvem a mig matí;
l'hora era massa quieta.
Infants en ròdol mesquí
s'arremoraven. Retreta,
l'aigua que en recs s'esbandí,
pel broc de pedra s'espleta.

Hi anàvem més cap al tard;
noies s'hi esqueien, lasses,
amb un enyor a l'esguard;
promeses filtren llurs passes;
s'aixequen del cor covard
i es migren, tostemp escasses.

El cel advera el neguit.
Somriu, en la llum incerta,
una ala d'ocell petit
que inflà la natura inerta
d'un frec brunzent i d'un crit;
ràpid atzur que es desperta.

El cor en flocs es desfà,
que aquest ressò massa dura;
s'aplomen ombres, i en va

encenen, groga mixtura,
fanals misèrrims, malsà
tribut d'una bruixa obscura.

Si plou, tot queda somort.
Degoten aigua les fulles,
plaça estremida d'un cor
de veus alades que embulles;
camino fent el cor fort,
marrit de plors i despulles.

UN HOME VELL RECORDA

¿Per què us vestiu de negre
quan ve la mort? És amb el blanc que plores
la juvenesa. Neven
els anys segurs. Senyal que esclata el negre.

Negre, atzabeja, seda.
Cofre daurat; entre blaus, roses, blancs,
eres més alta i dreta,
vestida amb negre d'atzabeja, seda.

Plena de nit, delies
per l'ampla nit, emmirallada a fora
dels vidres freds i closos
als ulls i al vent i a la gran nit de fora.

Ventall, música d'ombres.
Sobre els teulats s'aponcellaven lluites:
branques cruixint i fulles
camí del gorg del cel, música d'ombres.

Cotxe brunyit, més tard.
Llavors, immòbil, el teu rostre: l'alba,
emperesida encara
i audaç de sobte — entre crepuscles, alba.

Vida assetjada, tendra;
el goig escàs veurà renéixer l'ombra.
L'aire es colltorç. Mai més
no s'alçarà, floc arborat i tendre.

Boira damunt el gorg;
mantell desert extenuat paratge.
A penes veig. La neu
s'enfila amunt i colga el gorg i l'arbre.

MARE I INFANT EN UN JARDÍ, L'ANY 1915

S'admira el petit de l'altura immensa del banc
i dels parterres no sollats i del tronc taciturn.
La mare l'aixeca ofrenant-lo a l'incendi diürn.
El ventall, d'una cinta penjat, rellisca pel flanc.

TARDOR EN EL CAMP

Quina terrible oració,
feta d'encís i de paüra,
brolla del foc, jaça d'ardor!
Ara s'encén, ara s'atura.
¿Tot consumint-se en el tió,
serà l'hivern que pren figura?

Damunt els camps tot és glaçat,
i ja el pagès es fica a casa;
dintre l'estable, el lent ramat
enyora el sol i l'herba rasa;
rodola un vent de feredat
sobre el pedram d'Esquena d'Ase.

Ai, aquell temps dels dies llargs,
quan Na Guideta es deixondia
i eren joiosos els comarcs,
d'arbres fluents en companyia!
Ara només un doll d'amargs
records es vessa per la via.

Tot serà dol, aspre gemec;
erta, la branca no brostava;
l'aigua que corre dintre el rec
no va rabent ni és massa brava;
el glaç l'ofega com un prec:
d'aquest esglai es feia esclava.

Fessis com jo, que sé amidar
el viure efímer per la flama,
quan defalleix; cansat i va

sospir extrem; si massa clama
el pobre cor, el faig callar,
misèria orba de sa trama,

mirant les cendres, flocs darrers
on tota cosa s'encativa;
mor l'abraçada, mor el bes,
moren els ulls i la pell viva;
lluor encongida dintre el bres;
dòcil es plega l'aura esquiva.

Per què voldriem tant d'esment?
Per beure l'aigua pura, clara?
Boira de cim que et vas fonent,
la mort ens fa de pare i mare;
tot el trasbals del campament
sense dir res un jorn despara.

JARDI

¿Quin antic cavaller sentimental
d'heures vestia lledoners, alzines?
¿O fou, tan sols, en primaveres fines,
efusió de vida vegetal

que va cobrint el tronc intemporal
d'àvides vestidures maragdines,
roig amulet d'unes amors divines
solcant el temps, alarit immortal?

Ara nosaltres, esglaiats, miràvem
l'emblema càustic, el convit ardent;
de molt endins, com ofegats, llançàvem
a l'aire las un gran sospir trement

d'estranya força que no saps on duu
— talment el riu que no segueix ningú...

MATI D'HIVERN

Els arbrissells i els marges s'escorren amb prestesa.
És alta la serena: a claps, i lluny, encesa.

Damunt el gris i els ocres i el verd eixarreït,
la boira es desprenia d'un àngel defallit.

Tofes de neu escassa fan l'aire fi, tallant.
Les bèsties, confiades de dies que vindran,

udolen i s'allunyen enllà del bosc ombrívol.
El cor se m'estremia d'un vol d'ocell errívol.

CAPVESPRE A TOSCANA

Oliveres, xiprers, daurats pujols
on la llum es desmaia sense pressa;
colors de posta agarbellats i molts
pel molí de la tarda que ara es dreça.

Arbres i prades en callat pendís;
silents jardins on, madurant, els marbres
al llarg del temps han detingut l'encís
d'amors vagant entre els camins i els arbres.

¿Com us duré en el cor quan sigui absent
d'aquesta pau que va allargar ma vida?
¿Sereu collita dintre el pensament
o bé, tan sols, callada sang dormida?

Com era nou, m'ho deia el somni dolç
que m'ha sobtat quan fou la tarda closa,
enyorament de roses en la pols,
taciturna cantada de l'alosa.

Oh món callat, massa perfet per mi,
t'escolaràs en l'aigua dels meus dies,
ressonaràs en l'eco del camí
que em mena lluny d'aquestes aures pies!

Et dic adéu quan romandria absort,
inconscient, com mur que s'emmiralla
a l'últim crepitar del sol que mor,
al negre de la nit que l'amortalla.

INFANT

Tots els jardins s'han fet per tu,
i les flors i les pedres.
No intentis saber més: mira
la llum penjada a l'arbre.

Quan seràs gran, oblidaràs
aquesta pau divina.
I, sense esment, tindràs enyor
del que ara tens i et sobra.

Prou volia quedar-se quan els blats eren alts
 i feia bo d'ajeure's sota l'ombra dels roures.
 Com hauria estat fàcil tenir fills i una dona,
 madurar lentament com les messes pairals!

Però ell és distint: com l'aigua brunz avall
 i creu en morts il·lustres. Per què fuges? —li dèiem
 nosaltres i les coses. Feia adéu, un matí,
 amb la mà, i el seu pas ressonava en la vall.

Em creix en el record com un gran rei antic.
 Oh, si és viu, on sigui, aures l'abriguin! Mort,
 s'encrespi irat el vent damunt la pia tomba.
 El sé, viu, mort, on sigui, més poderós i ric.

L'espectador intervé

ANGELS PRIMITIUS, DE PIETRO CAVALLINI

En un cel clos on el negre es dilata,
àngels de Déu, romandreu abissats,
esglaonant-vos, escala de plata,
presència serena, perfectes soldats.

No sou dels anys que somriures conciten;
com un misteri, s'exhalen dels ulls
límits eterns que simètrics s'exciten,
orient mut que s'arbora entre abrulls.

Ve de les ales la llum que us envolta;
ve de les ales, s'atura a la faç.
Del joc la corba s'atura, resolta,
que presoners heu caigut en el llaç.

L'HOME DE L'ELM D'OR, DE REMBRANDT

La glòria —feixuga ja— en el casc s'arrecera.
Però el rostre extenuat de tantes batalles
s'esllangueix —oh veïna nostàlgia darrera,
difosa en els ulls i en el plec dels llavis, si calles!

Els pèls hirsuts ja blanquegen, forestes obscures,
mantell que s'esquinça... Talment heroi las, el cant de
la tarda mor entre clapes ferrisses i dures;
tan sols, a ponent, el sol, enrogit, més s'abranda.

DANAE, DE REMBRANDT

La teva mà que s'obre, la teva mà encisada,
com una flama ens guia i colga dintre el llac
on tot és pur de foc, i creix l'ombra abrاندada,
llampec dintre l'abís que veia abans opac.

De tu mateixa plena, del teu afany captiva,
i jo, com tu, captiu, no tinc enyor del cel,
on tot es descabdella i l'ala fugitiva
té sempre més espai per fondre's en l'anhel.

Intimitat del lloc, encar que una quieta
tortura s'insinuï, llaçada del sentit;
cortines de domàs per a la ment abstreta,
emportament obscur, meravellosa nit.

*PAISATGE D'HIVERN AMB CAÇADORS,
DE PIETER BREUGHEL*

Els caçadors sortiren a l'alba, fornits
d'arcs, sagetes i llances; la neu
omplia sots i carenes — amb dies i nits
espesseïda, pura dintre l'hora lleu.

Els caçadors duïen àgils llebrers
i gossos negres i rònecs; corbats s'han perdut
fora poble, allà baix, en els límits darrers
on tot es confon —taciturna lluror, oracle temut.

Arbres d'hivern, avingudes d'hivern, calligrafia
d'acer, amb ocells negres d'hivern, aturats
escrutadors del fum voleiant — la masia
respira, barrada per tots quatre costats.

Camins solitaris; un carro hi transita.
Damunt el glaç, patinadors
refan la màgica collita
de crits i rialles, impenetrables ardors

darrera els vestits tan obscurs, darrera el joc
que no arriba a somoure la volta
celeste, grisa, massissa —una mica de foc,
efímera rotllana aviat dissolta.

Els caçadors a migdia tornaren, fornits
de llebres, perdius i becades. L'esguard, ple de blanca
claror, s'entela; adrecen llurs passos petits
cap a casa —traspassen els horts i salten la tanca.

Els espera el recés, l'ombra, el misteri
de cambres somortes; cadires, culleres de fusta,
la dona i els fills; pot haver-hi
un cel, tanmateix, en la llar més adusta.

No veuré del seu foc la fumosa embranzida;
no veuré les viandes damunt de la taula;
la neu, cap al tard, serà trista, encongida,
sola amb la meva paraula.

TEMA DE RENOIR

Daurada de sol, la petita ciutat
vigila el passeig que per l'herba es retarda;
vestides de flors, mussolina, brocat,
les dames es miren i miren la tarda.

TEMA DE VAN GOGH

Només el blat i el vent; només el vent i el blat.
El segador, la falç i l'ample sol que bat.

Com es retorç el món! De tan madur s'encén.
Fossis, oh sol, cansat; fossis, oh vent, clement!

Com un alè d'infern, com un delit d'orat,
ombra enyorada arreu, càstig d'un déu irat.

El blat es torna pa, l'or esdevé forment.
Oh sol, oh blat, oh vent, oh gran Migdia ardent!

NOIES CATALANES, DE MANOLO HUGUÉ

Els caps gentils decantats s'apuntalen
per fer més inútil el cel; catalanes
subjectes a rels de la terra que pugen
dels peus i s'enfilen enllà, intensament,
flancs amunt, pit amunt, coll amunt,
com l'onada potent que no es pot abatre.

El cel és un llac estergit en els ulls
esbadellats com les flors en les prades.

No us fa mal de mirar-lo, segures,
desvari irreal. Les abelles que volen,
les ratlles brunzents d'orenetes esquives
cenyeixen de límits el blau, i no-res us allunya
de llurs ràpids camins i l'estricta silueta.

Sou segures de robes folgades
i dels pits amatents i dels flancs amatents
que vetllen el joc que ara, tendre, us cenyia.

I peseu com les fruites suaus que maduren,
saboroses d'haver-se aguantat tant de temps en els
[arbres.

I una flaire de terra molt forta
fa pacífic el gest, que després, l'abraçada desfeta,
el miratge esvaït, us farà plegar a l'hort
les collites eternes —oh veïnes dels marges,
amigues de flors i bestioles esquerpes,
rebrot de la sang vinculada de segles
en la sardana de serres que vetllen encara!

EN EL CERAMIC D'ATENES

Amb el calfred d'una hora de tendresa
dels que encara alenen per somniar,
en els marbres la mort, ben arraulida,
nodria l'avidesa dels meus ulls.

Mai com avui fou menys espaventable
el mur sagrat... Qui sap si el traspassava
el pur desig del cor! Tot és possible
en el vial que es peixa de silencis.

Oh ric d'un temps imaginat, intacte,
amb ulls parats, túniques rialleres!
Ell és el que fou mort i en mi s'encarna.
Ell, marbre, pensament, muntanya clara.

Avids, els cors s'aturen
cridats per la teva veu.
Hores de sol maduren
i, com en la pica la deu,
cauen i ploren i duren.

Lleu com un plany i, també,
una esblaimada esperança;
terra llunyana que ve
i mor, talment ona mansa
sens mica de força ni bé.

No et trenquis, no fiblis en va.
Sigues com plor que s'afina
en freu tan estret com la mà,
vent que pertot s'endevina,
ocell que no sap com tornar.

OFELIA

El riu se t'enduia.
Aigua empesa per l'aigua,
ram llançat, ona minsa
que es nodria de tu,
tan absent, gloriosa.

Com la fulla pel vent,
com el camp per la pluja,
com els astres pel sol,
aigua empesa per l'aigua.
Cabellera daurada,
mòbil corona de peixos,
miques d'herba ben molla,
emmenades pel cos, riu enllà,
primavera del cos.

El teu lent moviment,
el vestit arrapat en el cos,
l'herba molla seguint-te,
la corona dels peixos,
cabellera daurada,
lliris florint a la falda;
els ulls tan oberts,
admirats del viatge.

Aigua empesa per l'aigua,
et miren les tardes, els salzes,
els castells que s'aboquen als murs,
les ciutats fatigades,
per veure't com passes.
Les campanes que clamen

mort i naixença.
El cel blau, el prat verd,
els núvols, les pluges;
les tardes, els salzes,
l'herba fina, ajaçada
pel pas de l'aigua,
l'herba del fons de l'aigua,
l'aigua que et mena sempre
— per veure't com passes.
S'estremeixen les fulles dels àlbers:
un jorn les miraves.

Aigua empesa per l'aigua.
T'abraça la nit,
la nit que abraçaves.
Folla d'amor,
enamorada.

I el pensament tot sol...

«I EL PENSAMENT TOT SOL...»

I el pensament tot sol
em despullà de flors, em coronà de núvois,
m'abrigallà de boira:
com l'arbre sec davant del temps, de Déu.

Però em feia noble, va enriquir ma saba.

A UNA DONA SOMNIADA

Damunt la pedra vares néixer,
sota del cel;
la llum nodria el teu somni
per camins obscurs i llargs:
l'esglai pintava de plata
murs amb finestres closes;
si l'atzar o el vent les empeny,
amb esglai et miraven.

De la pedra tenies
la invencible nuesa;
com ella viva i morta,
que ningú no sabia,
si eres viva
o si eres morta.
Del cel l'ampla volada,
i encara el sol i la lluna
i el vent i la pluja.
Damunt la pedra,
el cel, el sol i el vent,
la lluna i la pluja.

Mira't a l'aigua irreal,
a la nit irreal,
a la lluna irreal,
criatura ignorada, impossible:
ombra solitària,
enfonsa't en el mar.

EL FILL

Plor d'infant, enllà de la nit,
m'allunya la veu del carrer.
En el silenci dur m'exalta
el pit l'afany llarg de la vida.

Mesura el temps, no t'estronquis.
Nodrit de ta pena pueril,
la nit se'm fa dolça, el respir
s'empara a un ritme i al cant.

I si callés de sobte ta veu,
allau de fantasmes en flota,
s'agitaria en el cor indefens,
calfred, necessitat de mare.

M'has llançat del tot a l'arrel:
ignoro el meu començament,
no veig la meva mort, suspès
a un regne obscur que em traspassa.

¿Seré jo en el futur un nom
distint o tan sols aquest plor
cabdellant l'enigma sagrat
de pares i fills cap a l'ombra?

La sang s'apila en el passat,
i en el demà m'espera la sang.

I COM UNA OMBRA...

I com una ombra, eternament llançada
damunt nostre, t'escorres, vida. Ets dura
i dòcil, tanmateix. Segurament, exacta
missatgera de decrets dels déus.
Abrupte plany del vent
que ve de lluny i que desvetlla
coves de so a dintre. Neixen tornaveus
sobtats, escomeses rebels,
trajectòries profundes. I tot esclata
com en l'estany les pedres.

COMIAT

En el tumult dels cors, quan amb pressa
les mans s'aixequen voleiant, jo us veia.
Vosaltres hauríeu volgut retardar un moment
aquest efímer llegat del temps. No foren
complets els adéus, i les paraules es delien
per trobar el seu camí.

Tot queda en l'indefinit. En el demà boirós
que serà distint del que ara imagineu,
perquè tot passa, àdhuc aquest vel de llàgrimes
que us entelava els ulls.
Els homes en actes inacabats aixequem
la imatge de la nostra impotència.
I no dura el que val més: el pur desig,
el sentiment que va elevar aquesta hora.

PRIMAVERA

Tot és distint, harmoniós.
Les fulles no saben per què neixen.
L'aigua, com un doll de carícies
i el respirar feliç,
es precipita avall.

I el verd unànime s'excita
cap a una exaltació de perfum.
Així la terra molla i les primeres flors,
així la papallona i el núvol fugitiu.

Només el rossinyol
amb el seu cant em retorna
a la meva tristesa,
al so greu de les coses.

LA CAMPANA

T'escoltaran els blauets, les margarides,
el fumerol obscur del llenyater,
l'escorça blanca dels faigs,
la llebre esverada en el rostoll.

Però tu, ressona, impàvida;
estimba't fins a la profunda vall,
per qui no et sent i t'oblida.
Potser es despertis de cop
en una matinada clara
i com en somnis cap a tu
els seus passos adreci,
ascendint a la veu que el trasbalsa
com si fos emportat cap amunt,
defallint del misteri pel corriol tortuós.

Sense esment de res,
ni dels blauets, ni de les margarides.

DESTI

Ets tal com ets,
perquè s'apaga el sol
i la terra s'adorm quan ve el capvespre;
i la vida només és un retorn inútil
a l'eternal misèria.

Ets feble i las, i et senyoreja l'ombra
que ho colga tot, insaciable:
afany que algú colltorç, cruel
i massa fort, potser.

Digues-me almenys, oh tu que alenes
a dintre meu, aigua de gorg
i d'àngel que éreu vivents abans
—jo i el pecat dormíem—,
si és bell d'ésser constant
i dur —dur com la pedra
que resistí les ones,
les suplicants eternes.

Digues-me almenys si és cert
l'esforç que en mon esguard llua,
si amb mon afany mortal
puc excedir el límit
del crit i del malastre.
Llavors, potser,
fóra feliç d'ésser mesquí, perdut
en qualsevol conreu, amb claps de cel
i sol llauraria l'esperit
petit i escàs amb un amor sol·lícit.

L'esguard que a tot s'acala,
el dolç oblit del món,
l'ample camí del cel,
lluor proclamarien
per veure'm trasmudat.

I la meva ombra fóra
submisa al crit de l'àngel.

D'UNA TARDOR

Com era el món de gerd vosaltres ho diríeu,
car heu fressat l'herbei entre pollancs i verns;
el que ja no sabeu i vanament veuríeu
és com camina el temps cap al cor dels hiverns.

M'he despullat de tot; el prat abans fou tendre:
les fulles l'han cobert d'un groc bellugadís;
si miro els blancs penyals, tan sols és per comprendre
que tot rodola mut a l'insondable abís.

¿Per què voleu, ocells d'un món que brunz i canta?
D'una aigua que ha llanguit jo m'he tornat mirall;
no puc veure l'enllà, i l'ombra s'ageganta:
al fons de l'aigua veig l'immòbil pedruscall.

Viure reclòs en l'hora igual i taciturna,
sols queda en el demà l'ahir refós i mut.
Potser, fidel atzar, una lluror nocturna
em donarà, imprevist, l'eco del temps perdut.

Inútilment, però. Com una veu covarda
que arriba feble i diu que ja no hi ha camí,
com un amor perdut que puny i fa basarda
i et deixa encara més sol davant del teu destí.

DIALEG

M'allunyava de Tu i no podia.
Quan hauria volgut l'obscura cova,
ton ull m'ha perseguit fins a l'avenc,
ton ull, les llances i els corns invisibles.

Digues: ¿per què, per què, lligats al Pare
amb el nostre orgull i els cabells blancs,
ens comportàvem com un noi que plora?
Si m'oblidessis Tu, t'oblidaria?

Em fan vergonya els plors que m'exigies
i més encara els ulls eixarreïts.
¿No hi ha res més que la teva muntanya,
les oliveres tristes dels teus camps?

Desterrats de la mística Sió,
amb les portes que es tanquen enemigues,
¿puc inventar-me un ídol menys dur
o una altra pàtria per al cor?

Ciutat, ciutat màgica, invisible.
Porta de Damasc al nord i al desert,
on el sorral m'encega i em despulla.
Així em vols, retut, assedegat.

—No seràs res, si no vols aquest plor que t'envio.
T'he donat els ulls per fer-te un dia cec.
T'he donat el delit per escalar muntanyes;
per arribar a Mi només tens el desert;
la ira que et desperto és igual al teu cor.
Et creava immortal perquè fossis ben meu.

LA CITA

Mira com broten els arbres
i torna el vent i l'estiu.
El món etern. T'esperàvem
al vespre, al volt de la taula.

—Me n'he d'anar, me n'he d'anar.

Volíem el clar somriure,
la pell daurada, el front pur.
¿Per què cruelment omplies
de mort el vespre olorós?

—Me n'he d'anar, me n'he d'anar.

¿Què cerques fora les tanques
del riu i els matins de sol?
Esquinça l'obscur misteri
i aquella veu que et cridava.

—Me n'he d'anar, me n'he d'anar.

Oh, queda't encara avui,
ens falta el vi que no beguis,
t'emportes la llum de tots
i ens deixes l'ombra que et glaça!

—Me n'he d'anar, me n'he d'anar.

NOSALTRES

Altres edats crearen la bellesa.
Tristes campanes, amt un so cansat
que es perd inútil, sense cap fermesa.
No som res més que un eco desolat.

Els reis somnien en la dolça tarda,
marbre polsós, mentre els infants mesquins
xisclen al sol que en el ponent s'atarda,
raig sangonent en els callats confins.

Ara el viatge paralitza l'hora,
tot és record dins l'esvaït anhel.
En cada mot el desesper implora
una altra terra sota un altre cel.

El que fou nostre, calcinat pels dies.
Oh, gran palau on madurà l'engany,
sense esperança, d'espectrals metgies,
vida criada en el plaer del dany!

Als fills deixàvem una vida inerta.
El que hem viscut fa temps que s'esllanguí.
Vol de l'ocell per la claror incerta,
crepuscle clos que no coneix matí.

MORIR

I morir pot ser bell,
quan tot es trenca i una veu et crida
cap a un destí més alt.
Llavors la sang com l'aigua
damunt la terra cau,
la saba creix fins a la flor i el fruit
en els teus camps pairals.

Però simplement, sense cap gest
estrany, com si tot fos senzill
i pur en el camí dels dies.
Així s'aixeca el sol o ve la nit
i estimem.

ENDREÇA

On l'arbre ja no viu i el rossinyol no canta,
on delirant de llum el pensament s'encanta,

ens trobarem tots junts, aedes dissortats,
amb ferro o sang un dia dels somnis arrencats.

M'abrigallà la boira d'un cel de poesia,
aquell gemec que us omple crià ma melangia.

En el desig sóc vostre: tingueu-me per company;
no tot és blat de xeixa ni mot sense averany.

S'exalta com la llum damunt la neu darrera
un cant a dintre meu quan ve la primavera.

Deixeu-me esperar la vostra majestat.
Us veia en el crepuscle com límit arborat.

*Crido fins al matí;
com un lleó, així tritura tots els meus ossos;
d'un dia a una nit em fas arribar a la fi.
Piulo com l'oreneta,
gemego com la coloma,
estan cansats els meus ulls de mirar enlaira.*

Is, 30, 13-14.

LA VÍCTIMA

M'allunyava de tot, amics
i terra i cel. Vanament em cridàveu
quan era absent i naufrag.
No em compadiu, sóc infeliç i alt
i gairebé sagrat, captiu d'aquest incendi
transfigurant la nit. Hi ha dies
llargs com la història dels homes.
És un instant el que ens salva.
Mai més no seré amb vosaltres.
Quan parlo, sento una veu estrafeta;
només quan callo, dic:
«Estremiu-vos, sóc la víctima marcada.
miro l'altar dels sacrificis.»

EL JARDI

El plàtan i l'arbre de les boles.

No el pi d'amor vora la mar salada,
no el faig lluent com un matí de guerra,
no l'olivera amb cendra de la vida,
no el roure vell de la malenconia,
no el xiprer fosc com estendard de mort.

El plàtan i l'arbre de les boles.

Petita, bona, dolça vida nostra,
com t'estimàvem!
Cap pensament on s'arrelés la por.
Tot era nou, feliç,
tot era estrany i sense cap recel.

LA PRIMAVERA

Sempre he sentit la primavera nova,
l'afalac de les fulles en els arbres.
Però ha mort aquell impuls antic,
m'envellia de sobte. ¿Com podria,
quan tot s'esqueixa, sospirar feliç?

Em fa pena la saba que s'enfila
pels troncs renovellats, la primula que neix,
el vespre que es perfuma i la nit tèbia.
M'espaoordeix la vida que m'espera,
la paraula que creix per a morir,
ésser un altre enllà del meu silenci.

VENÈCIA I EMPÚRIES

Tot l'encís de Venècia són els carrers fets d'aigua,
i l'aigua no és blava com si fóssim a Empúries;
s'escorre sense pressa sota els ponts que l'abriguen,
talment aquesta mort que cada nit ens ronda.

Els bots per navegar-hi són estirats i negres,
es perden entre els marbres cisellats dels palaus,
i plou quietament en el pou de la vida,
com si no existís la mar blava d'Empúries.

El silenci s'abat en les aigües podrides
que descalcen els murs de casals i de temples;
talment aquesta mort que cada nit ens crida
cobrint d'ombra per sempre la muralla d'Empúries.

Tu has vist el millor: somniar és possible.
Aquells canals tan negres podrien ésser blaus,
quan als ulls hi ha només la mar dolça d'Empúries.
Jo he vist el temps bell i la mort que s'apropa.

JACOB

Deixa'm una vegada només, com Jacob,
vèncer l'Àngel, l'inconegut, el rar, l'impossible.
Que el que d'imatge teva al fons de mi somniï,
s'aixequi bravament i creï.

Que els plors arribin fins al cel.

Faci's, Senyor, la teva voluntat,
però que sigui la meva una vegada només.

Escolta:

no he demanat ni l'or ni la glòria,
he demanat la vida del meu fill.

Ja ho sé: no del desig ni del voler de la carn
són nats, sinó de Déu.

Però, en el camí que em duia cap a una altra vida,
la més gran esperança es va lligar
a la meva sement cooperadora:

això també de Tu venia.

Parla'm, parla'm, seré obedient,
el que cal ho saps Tu, el millor ho saps Tu,
però la teva veu no s'ha fet per a la meva orella,
tota la teva veu com el tro i la fúria i la mort.

Jo visc entre paraules i somnis i vels,
visc voltat dels arbres i del sol,

veig les dones i els nens cap a la font de plata,
els dies van llançar-me per camins d'aventura,
em comunico amb Tu a través dels meus versos.

Miserable, la vida em prem i m'aixeca.

Des de la vall de l'ombra i de la mort,
vull ignorar el que ha d'ésser: el bo, el perfecte.

Et prego, et forço:

mai no t'he obeït tant com ara que et contrasto.

FORA DE PORT

Em pesa tot el cap i el cor,
miro la tarda defallent
com un missatge de la mort
que sap, segura, el seu moment.

Que lleu i escàs aquest suport
que ens duia a tendre floriment!
Quan el trepig era més fort,
se'ns ha romput l'encantament.

Viurem des d'ara en el record,
fills de la boira i del lament,
i ens quedarem fora de port,
embarrancats, inútilment.

LA VIDA

Més que les flors et plauen les paraules que et dic,
més que el mar agitat la nit de les novenes,
més que el crepuscle lent els jocs i les rondalles.

Vivim massa sovint del que és bell en els llibres
i mai no arribem a la rel més obscura.
Ho decoràvem tot, com si fos impossible
la duresa inclement de la pedra i de l'aigua.

Com noies defallents vivim el pas de l'aire,
la lluna arrossegant-se en el jardí de seda,
la boira que desfà ses glasses delicades.

Indiferents remeis, una sola paraula
val més per al seu cor enfervorit de sobte:
val més en el reialme on res humà no s'usa,

on les flors no són flors, on la mar no s'agita,
on veurem cara a cara, definitivament,
tot això que ara és boira i crepuscle i sospir.

VIURE AIXÍ SOL

M'ha abandonat tota la seva força.
Ara he perdut el mirall del seu rostre,
el seu somrí al vent com un penó.
Son pensament no fruita per a mi.

Viure així sol és sospirar per sempre.
Em sou llunyans, vosaltres que ignoreu
aquesta mort que creix totes les hores.
És per això que trepitgeu tan fort.

EL VIATGE

Hem posseït les nostres ànimes.
Hores passaven sense pressa.
Plorava a estones com la font,
i he vist la nit com s'enduria.

Tu i jo sabíem el que cal
i no ho hem dit mai a ningú:
lluny de la tarda hem defallit,
perquè floria un arbre.

Cap a quin lloc hem caminat,
feresa em fa de recordar-ho:
però tu saps que sols és bell
el sofriment que ens glaça.

Foragitats d'un món feliç,
no pot entendre el que hem viscut
qui viu enllà de la frontera,
i ara imagina el nostre dol.

Deixa que ens planyi vivament
qui s'encegava en plena boira:
també tenim la pietat
dins la forest de l'agonia.

Tots dos cantem fora del temps
que ells estimaven com la terra.
Això que dic, ho saben pocs;
el món és vell, però ignora.

JARDINS DE SANT GERVASI

He vist el groc de la mimosa
en els jardins de Sant Gervasi.
He cobejat un altre món,
quan vanament les flors s'obrien.

Em feia mal el goig de tot,
la primavera enganyadora;
tot era bell, sense misteri,
mentre venia el gran esglai.

Quan va florir l'arbre més alt,
la mort s'enduia l'esperança;
algú m'ha dit que tot és bo,
que l'àngel passa per la vida,

que ara vivim en el tancat
d'orba bellesa que ens convida
i no sabem què és un espill,
que ens cal morir per viure.

Serà sagrat aquell indret
on han florit les flors i els arbres;
duien la mort en el seu joc,
com més florien més ploraven.

Tot es mesclava en el meu cor,
perquè sabés el que em calia:
néixer, morir, tot és igual.
Déu ens espera sempre.

LA SEVA MORT

L'ús de la vida ens feia febles,
l'escàs plaer que hem collit.
Però ell vivia, sense futur,
el que és dolç i és terrible.
No demanava res.
Així el vèiem com un estendard,
com la llum des de la vall de l'ombra,
com l'edat d'or des de la terra obscura.
I era la mort, la seva mort només.

ROSSINYOL

Tu també cap al núvol volaves,
i qui sap si la llei t'han dictat.
El teu cant, de retorn a la terra,
en el sol de la tarda, em fa mal.

Ocell, ocell màgic, allunya't,
rossinyol d'un abril senyalat;
massa prop el respir de les coses,
massa prop el prat llis
i massa alt el teu cant.

LA VERITAT

Hauria estat un amor com els dies.
Cap pregunta calia, bat la sang
com el respir i sembla nostra
la flor del temps, l'esvelta arrogància.

Però conèixer en veritat això
que ens venç i ilumina, això
que ens porta al plor i a la mort,
també és com una altra naixença.

Mai no diré què m'estimava més.
Ara sóc presoner dins l'alta torre,
i xiscla el vent i no em coneix ningú.
Però Déu sap, i tu també, i escoltes.

CAPVESPRE

Ponent encès, així la mort.
Sabíem que era ràpid.
Ens abandonàvem a l'exaltada llum,
al furiós vermell
que aixecà la carena,
el contorn precís de les coses,
l'espiral de la vida,
el darrer crit.

Perquè és segur
que si la veritat
intensament s'obre pas,
com un llampec
ens venç i ens destrueix.
I ve l'esglai, la nit;
llançats al pou,
tota la vida es juga en un moment.

Les hores de després són violeta,
una tristesa plana
sobre el món informe,
sobre el melangiós silenci
que avança orb pels camps,
sobre el que ja no veus i plores,
perdut en l'ombra.

RECORDS D'EMPÜRIES

Antic d'amor, port de la llum,
hem amarrat la nostra barca;
no sé qui fou el constructor,
som innocents, han passat segles.

Èrem dejuns d'aquest salobre,
fills del bon temps, de l'esperança;
naixem avui ran de la mar
on creix el mite.

Hores de pau ens aplegaven
en el migjorn assolellat,
mirant el mur fet or i mel
i el blau en calma.

Mentre navega el cos petit,
mentre la duna va creixent
i l'arrossar és verd de son
i en el canal camina l'aigua.

Quan a l'església dorm l'encant
d'un trist pitxer de flors de seda;
quan el llatí no té perfum
i és signe i ombra.

Escopetada al gavià,
aquell minyó que reia sempre;
jo m'he parat en els camins,
Cinc-claus que barren l'embranchida.

Venus es treia el seu cinyell
i s'ha tornat signe de pedra;
a penes riu en els camins
extraviats cap a l'encesa.

Hi ha correnties en la mar,
una ciutat que va clamant
en els fanals, les teranyines
que han cobejat l'escata.

Prou he dictat faules d'amor
sobre cavalls de tramuntana
i t'he contat el dol del món
com blat que creix i ignora.

M'han consolat en nits serenes
els tamarius i aquests baladres,
he pressentit dintre la fosca
la gran muralla ombrívola.

Com un vaixell embarrancat
en el coster de l'elegia;
alga podrida en els carreus,
damunt davall el cant de l'ona.

Tu has jugat, infant, a fet,
en els vials de l'urbs desfeta;
t'has aixecat com de puntetes
fins on arriben els miracles.

També hem viscut en el sorral,
escalf de gres entre les runes
que el temps abat, indiferents
nosaltres i elles.

T'ho vaig contar quan ve la nit
sense trepig a la terrassa,
quan les estrelles s'han girat,
quan tot és fosc i plora.

Quan t'adormies defallint
perquè la vida espanta,
i hem cobejat un camí cert
i no sabíem estimar-lo.

Ho vaig aprendre en els vells llibres,
ara m'ensenya l'enyorança;
la voluptat del meu saber
en plor fruitava.

Així són vius aquests records:
la mort els persignava.

L'ÚNIC

A milers dormen, en innombrables ciutats.
Però n'hi ha un, un només,
ric de memòria en la seva despulla,
tot ell sol de país treballat
on canten rossinyols i les flors riuen.

Allà sojornarem. Tot és tardor,
però l'or del passat ens enriqueix.
On comença i on acaba la vida,
no ho sabria dir mai.
Així com el riu travessa les fronteres,
nosaltres anem més enllà de la mort.

COM SI MORIS

No tornaré a la fosca fageda,
em feia mal el silvestre palau,
s'han fet sagrats el trepig i la greda,
el sol escàs i la molsa i la pau.

Anar-hi sol és dir a cada pas
que em falta cor per a tot el que em toca;
massa he plorat a la nit i a camp ras,
deixa'm callat i lligat a la roca.

Deixa'm tot sol sense cap pensament,
com si morís cada dia una embosta;
em trasmudà l'abrivada del vent,
ara em fa ric la claror de la posta.

Tot ha finit, el silenci m'abriga,
fill d'aquest son que ignorava el demà.
Tinc por de tot, i l'angoixa se'm lliga
com la llavor que no pot madurar.

Indiferent, la rosa m'ha mirat:
—Sempre seré bellíssima als teus ulls.
Quan suportar no pots la soledat,
vine'm a veure per saber si em culls.

Però la mà tindrà el batec glaçat
de l'home que girava innúmers fulls
d'un testament que no coneix bondat,
i ens mena a un freu ple de corrents i esculls.

—Mira el meu vol com aprimava el cel.
Sóc rossinyol d'un dia sense tara.
Dintre l'espai he travessat el vel
on la dissort inútilment s'empara.

Però la nit convertia en bruel
aquell afany nascut en l'aigua clara,
i queda l'eco sense gust ni mel,
el desencant que el meu conreu amara.

—Faig mon camí per un sender feliç,
dolços pollancs van resseguint ma via,
aigua de riu que ha recollit l'encís
que a tot tombant àvidament s'obria.

Jo sé la mort que coronà l'abís,
el mar absort on tot es confonia,
quan era lluny l'estreta del prat llis
i aquell mirall que ens enganyava un dia.

—Deixa't anar, la barca, sense esment,
ens porta al son que no té desconhort;
és pla camí el caminar del vent,
la gran cançó t'adormiria el cor.

Deixa't anar, quan ha minvat el vent
no hi ha remei. ¿Qui em portaria al port,
fora d'aquest obscur deseiximent,
el freu darrer, la insubornable mort?

PELEGRI A SARAGOSSA

Tots dos vindríem, et vaig dir:
ara vinc sol, sense esperança.

Quan he sortit, la gran ciutat
era de plata i treballava.

Després he vist el camafeu
de Montserrat, flama morada;

i l'aigua esquiva dels canals
que m'endolcien l'ànima.

Hora foscant, la Seu de Lleida
ha criat corbs i un cel de xiscles.

Fraga dormia, vora el Cinca,
el son espès dels seus fruiters.

La nit s'estén sobre els Monegros
com una bèstia desplomada.

L'Ebre transita més enllà,
amb la fatiga de les hortes.

Tots dos vindríem, et vaig dir,
i arribo sol, sense esperança.

Verge Maria, acompanyeu-me:
el cor em pesa com un còdol.

Els llums que tens i el teu vestit
fan pampallugues i em trasbalsen.

Si ja no em planyo del meu fat,
bé necessito el teu miracle,

Que pugui beure el vi que em toca,
més trist que abans, però en la calma.

Tots dos vindríem, et vaig dir,
i arribo sol, sense esperança.

ELS ASFODELS

No morirà solament en nosaltres
la vana fúria i l'engany primer;
també el que val més i voldriem
etern com l'estrella i la fe.

Callem per pietat de les coses.
Així es podreix l'aigua enllotada,
ningú no sap quin tresor s'ha perdut
enllà de la boscúria plena d'ombres.

Silenci gran, tan gran i miserable.
Com el més foll voldria el meu lament:
que ens bandegessin els homes de la terra,
seria veure els asfòdels sagrats.

Tot el que ens salva a la terra exigeix
que perdem el gran blat que colliem.
Encarat a la mort, no puc viure,
i la vida és més mort que la mort.

«E VENNI DAL MARTIRIO
A QUESTA PACE»

Sento una veu que em diu:
Tu ja no saps per on camines.
T'he arrencat del país clar:
és perquè cerquis la meva ombra.

Ja no veuràs els camps lluent
ni la pell tèbia de les coses.
El paradís que has somniat,
aigua de mort el colga.

Ara ha sorgit un altre món
que et feia por quan et mirava.
I quan l'oblidis sentiràs
un gust de cendra.

Així fa mal el mar brillant,
la primavera i la bellesa;
no pots mirar, t'habita el plor,
el plor i la boira.

Exiliat sense fronteres,
l'Àngel et vol com em volia;
tot ho veuràs sense mirall,
sense paraula.

Ara has sotjat el meu llindar,
viure com vius és viure a penes.
Aprèn, aprèn com he vingut
del martiri en aquesta pau.

LA FAGEDA

Hem anat fins al cor de la fageda,
hem anat bosc endins i t'he trobat,
matí perdut de l'ànima.

Quan ja declina el temps i sense afany
el cor no espera un altre abril.
L'amor d'abans nasqué per a trobar
el rovell i la molsa de les pedres,
l'ensonyat pleniluni d'aquests troncs
i aquesta aigua de fulles que tremola.

Llavors era més jove el pas, i la fageda
naixia als ulls com en el jorn primer.
Més jove encara avui potser la veus,
tu que ja habites en cambres sense temps,
mentre camino sol i sé que és vella,
fins que no arribi el vent que obre les portes.

EL MAR

El mar arriba a la muntanya
i la muntanya arriba al mar.
Això cercava: el que és immens,
delimitat.

¿L'amor que et porto sobreeixia
d'un altre segle derruït?
I sols reneix si li donàvem
contínua mort.

Et veia lluny, com si fugissis,
hoste reial del Gran Palau.
I dintre meu bé sojornaves
eternament.

EL TEMPS

224 33

Creix en el temps l'arrel del que hem viscut
i es va fent gran l'arbre de la malenconia:
envellir és com el tresor submergit
al fons del mar.

Prou s'aquieten les aigües al bon temps,
i torna a créixer la sang i la tendresa;
oblidar quasi és fàcil i riure,
però el tresor al fons del mar perdura.

HISTÒRIA

Era un àngel que feia el seu camí
i sojornava uns anys a casa nostra.
Ens partírem el pa; tot era alegre.
Ara torna a ser fora.

PER AQUEST MISTERI

en honor dels que han treballat i treballen per a la cultura catalana.

Barcelona, 19 de desembre de 1971

El present treball és el resultat de la meua recerca sobre el misteri de la mort de Joan Carles I, que heu publicat el 1971. Heu estat molt interessat en el tema i heu fet moltes preguntes. Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri. Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri. Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri.

Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri. Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri. Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri. Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri. Heu volgut saber més sobre el misteri i heu volgut saber més sobre el misteri.

*... ut hujus participatione mysterii, doceas nos
terrena desplicere et amare caelistia.*

Postcomunió de la Dominica II d'Advent

L'especial caràcter d'aquests vuit poemes de circumstàncies aconsellava una publicació a part, tot i que el resultat no fos altre que un petit quadern quasi privat. D'altra banda, la poesia és cada vegada més un afer privat, i de publicar-la a no publicar-la hi va poca diferència. Persisteix, a més, el gust de la lletra impresa, encara que hi juguïn en contra l'es mussament del professionalisme i la indiferència dels anys.

Aquesta evident intimitat del recull justifica, em sembla, una dedicatòria també íntima. Els vuit poemes, més que dedicats, són escrits expressament, i amb flagrant amor, per a Ignasi, Borja, Andreu, Jordi, Verònica, Eulàlia, Lluís i Maria. L'ordre dels noms és el mateix dels poemes.

«T'HA TOCAT EL MILLOR...»

T'ha tocat el millor
però no l'escassa, dolorosa vida.
Amb quin sagrat horror
rebràs a Déu quan ve
en el tombant del dia o de la nit.
Gloriós, armat, sense cap límit
en la seva possessió.

Anima, petita sempre, pensa:
sóc la gerra buida i m'omple l'aigua,
sóc l'arbre immòbil i m'assota el vent,
sóc el camí desert i algú em trepitja,
neixo quan moro a tot.

«ÉS L'ÚNIC DELS QUE HAN MORT...»

És l'únic dels que han mort
que no deixà cap rastre;
el rastre és Ell mateix
vivint entre nosaltres.

Són vans el pensament,
el somni, la nostàlgia...
Ell era el pa i el vi
i deia que el mengéssim.

La boira dels humans
ja saps qui la contrasta:
perquè no moris mai
asseu-te a la taula.

«CREIXER I AQUEST PES DIVÍ...»

Créixer i aquest pes diví
en la creu del teu cos.
Per carrers i places, oh foll!
et diran els homes de la boira:
Ja no ets res i camines
submís, buidat de tot;
t'has deixat doblegar
i sols la veu de l'Amo
et porta a primaveres
de rostolls calcinats.
Però tu calla i enfonsa't
a l'erm del teu silenci:
hi ha un cel indiferent,
la calç blanca del mur
i més enllà les altes
torres del Castell.
Quan arribis, nafrat,
seràs lliure.
El pes diví, la creu
com una altra natura.

«PER QUE HEU PARLAT
DE SÍMBOLS...»

Per què heu parlat de símbols
quan era carn i sang?

Ara us diré: tenia
un gust de pa, semblava
el blat de casa al juny.

Ressuscitava sempre
en el matí rentat,
quan el teu peu somnia
un viarany reial.

No vas marcat per signes
sinó per mans d'amor;
el Pa que t'alimenta
t'infanta novament.

Hem estimat la terra
perquè hi vivia Déu.

«PREN L'ARMADURA DE DÉU...»

Pren l'armadura de Déu
nova Joana.
S'han acabat els jocs,
la llet de la infantesa.

Mai no seràs tan gran
ni seny sense malícia
tindrà aquest cel tan net.
Ja ho saps, amor tenies,
però avui a la resclosa
del cor assedegat
arriba una aigua clara.
Et perdré, invadida
d'Algú més fort que jo.
Et deixaré, indefensa
a mans de l'altre Pare
que ens duia a l'hora exacta
al bosc del seu dolor.

La faç en el drap blanc,
cap vida a part et queda:
Ell sol en el teu buit,
Verònica.

«QUAN ET DIGUIN QUE NO, PENSA...»

Quant et diguin que no, pensa:
jo he vist un còrrec sec
per on passava l'aigua.
Quan et diguin portaves
un vestit blanc, pensa:
he arribat fins al buit,
quan ja no hi ha res més
i un vent feliç em porta
fins a aquell mur que brilla.

El mur, el mur que espera
un ample finestral.
Allà vull abocar-me,
imatge teva, esclava,
i veure el tot, Déu meu,
oprimit pel teu pes
que és dolç com tornar a néixer.

«OIEA OIEÉ...»

Oieà oieé
el Nen Jesús ja ve.

Va néixer en el Portal
per la nit de Nadal.

Va néixer dalt la Creu
humiliat i reu.

Va néixer de la mort
i el porto dins del cor.

Va néixer avui mateix
i cada dia creix.

Oieé oieú
el Nen Jesús ja em duu.

«*NOMÉS LA TERRA VIU...*»

Només la terra viu
i el pròxim ignorat,
un home en mig dels homes.
Tot és aquí mateix
vivint entre nosaltres.
No cerquis més enllà,
no hi ha llum als confins
i el mar ho colga tot.
El Déu que has somiat
naixia en el teu cor.

I encara és més veritat
que els camps esperen l'hora
i l'horta va florir
per un trepig de l'àngel;
que sempre l'horitzó
m'amaga una altra terra;
que tot és penetrat
d'un cant suspès a l'aire
i això que ens enganyava
eternament es crea.
No hi ha repòs aquí
si pelegrins naixíem
i anem cap a un Hostal
on tot es completava,
on tot té un altre nom
i espera un altre Pare.

QUAN TOT ES TRENCA

CHERETAT D'UNE UN PÉRIODE

Estava abrigat per l'ombra del davall
El mar el volem d'una, però d'una part no tant
que la seva veu no les hauria del cel,
de l'horitzó anfibolista i de l'angla trivista.

Força vella de parules que no destrossen capra
de l'angla anfibolista del puntament que no volem
El punt, cada punt, sobre la seva veu
no es mou i el punt el veu ja a una part.

Vall d'alt que no té, d'una part d'una part
de l'angla que d'una part d'una part la veu
fins al punt d'una part, una part d'una part
l'angla del veu, una part d'una part d'una part.

Els punts, els punts de l'angla de veu.
Els de l'angla d'una part d'una part d'una part
i una part d'una part d'una part d'una part
d'una part de l'angla que no destrossen el cel.

Als punts d'una part d'una part d'una part
i els punts de l'angla, el punt d'una part
d'una part d'una part d'una part d'una part
d'una part d'una part d'una part d'una part.

Per això hem perdut, hem perdut el veu
com el punt de l'angla que no destrossen el cel.
Així una part d'una part d'una part
i una part d'una part d'una part d'una part.

L'amor encara

L'HERETAT QUE ES PERDIA

Estàvem abrigats per l'ombra del massís.
El mar el vàiem lluny, molt lluny però no tant
que la seva remor no fos bressol del cel,
de l'hora abandonada i de l'ampla tristesa.

Èrem vells de paraules que no deixaven rastre,
de l'inútil sacseig del sentiment que es cansa.
El prim, escàs herbei sobre la roca assaja
un va consol i el fred al cor és ja més fort.

Vull això que no val, immenses correnties
de l'aigua que s'esmuny han conduït la barca
fins al freu perillós: allí hem esperat
l'orba nit sense vent on ploren les estrelles.

Els pobles, els camins es cobrien de pols.
Els he cercat enllà del record moribund
i una dona feliç i aquell matí rentat
damunt de les carenes que es crispaven al sol.

Els blancs carrers tenien gallardets i domassos
i, en cambres de cristall, el concert dels ocells
ressuscitava tròpics, mentre florien veus
sota dels ponts callats on l'aigua va podrint-se.

Tot això hem perdut, tornar és tan inútil
com el gest de l'infant que ha descobert la sorra.
Ara ens toca mirar l'heretat que es perdia
i sentir com floreix, armada, la tendresa.

6. Potser serem més rics de tot el que ens faltava.
El gall, el gall s'oculta i canta durament,
xiscla al fons de la mar una blava sirena,
i tenim el cor dolç i més terrible encara.

L'HERETAT QUE ES FEMIA

Estaven mirant per l'ombra del mar.
El mar el veia lluny, però lluny però no tant
que la seva ombra no fos prou del cap
de l'heretament i de l'heretament.

És una vella de pecudes que no deixava tocar
de l'heretament del veïnament que es començava
El primer heretament havia ja començat
un se'ns com i el final al cor de la mar.

Vell arde que no val, llunyament heretament
de l'heretament que s'heretament han conegut la heretament
que al final heretament són heretament
l'heretament que veient un heretament heretament.

El heretament, els heretaments es heretament de heretament
El heretament heretament del heretament heretament
i una heretament heretament heretament heretament
heretament de heretament que es heretament al heretament.

El heretament heretament heretament heretament i heretament
I es heretament de heretament, el heretament heretament heretament
heretament heretament heretament heretament heretament
heretament de heretament heretament on l'heretament heretament heretament.

Heretament heretament heretament heretament heretament heretament
com el heretament de l'heretament que heretament heretament heretament
Heretament heretament heretament heretament heretament heretament
i heretament heretament heretament heretament heretament heretament.

EL TEMPS I L'AMOR

Ès tardor i a la cambra
ha naufragat la llum;
si et despulles encara
vindrà la primavera.

Ès estiu i caldria
una brisa molt neta
perquè el món no es trasbalsi
i miri, pensi i cregui.

Ès hivern i se't glaça
el tenderol del pit
on m'adormia a estones
tornant del meu desert.

Tots els temps que volia
ara els tinc a la mà;
m'he fet ric de tendresa
navegant el teu cos.

LLETRA D'AMOR

I

M'enyor de tu en el bosc
i en l'ombra de l'església.
Això que sento avui
m'han dit que és impossible,
Això negat, vivia.

Sóc fill d'un altre món
on estimàvem sempre.
Si els arbres van creixent
no em cal cap altra terra,
jo visc sense tristesa.

Ningú no pot dir mai
que quan t'escric menteixo.
Sóc sol en el desig
i tot es trasmudava
en fulla, pedra i aigua.

Hi ha coses sense nom
perquè no tenen pàtria.
L'inventarem avui
enllà del nostre enyor
i tot serà esperança.

II

Avar d'amor és l'home,
avar de fruit.

Ell sap que tot es mor
i ho deixa tot.

Però nosaltres hem vist
que això no és cert,
que aquella terra estranya
encara viu.

Avui l'he retrobada
anant tot sol
quan tot era silenci
i olor d'abans.

No sé si vàrem viure
aquest redol
però penso que existia
pel meu enyor.

Els dies que em faltaven
m'han desvetllat.
La saba em creix a dintre
com un respir.

Cent vides que tindria
i fóra poc.
Si et diuen que és mentida
calla i somriu.

UN CEL MORAT ENS VOLTA

Quan ja declina tot
i un cel morat ens volta
t'estimaré com sempre.
Hi ha coses que hem après
en el camí de l'ombra
i ara ens faran servei.

Perquè no tot és res i, a penes,
un somni s'insereix en el gest
quan t'abraço
i canta el rossinyol en el vell arbre.

El que imaginàvem de més alt,
ésser un, ésser dos, ésser tres,
també era un simulacre.
L'home assaja vanament
l'última conquesta.

Però, com sigui, ens trobaríem rics
de la nostra esperança
que hem anat vestint amb la mort
de tantes coses que estimàvem.

Oh, no, no et planyis, tot és
ni millor ni pitjor;
tot és la vida simplement.
Si hem crescut en el pànic
també roda un aire pur
sobre el front fadigat.

Més petits, més humils que no abans
quan tot semblava nostre.
¿Per què voldríem una gran paraula,
un gest solemne, la ganyota
heroica per estimar una cosa
de nosaltres que no és?

Callem —hi ha una pau dolcíssima
en el cor submís.
Ens cal només tornar a la font primera,
serfs de la Gleba Reial,
criatures de Déu
que aprenen novament.

Tot torna i, el més sagrat de tot,
la nostra suavíssima ignorància;
aquell instant en què, purs,
ens miràvem en el fons dels ulls.
Cap a la primavera viatgem,
una altra infantesa ens espera.

INDRET

Ara és un passatge de fàbrica
i fou un carreró perdut
amb tres arbres míser
i unes parets rònegues.

Però hi vaig aprendre el tacte de les mans,
la pell encesa,
l'última crida de la sang
i encara l'ànima per damunt de tot,
l'instint, el plor, l'obscura nit.

Ja ho sé, no té cap importància,
un home i una dona,
un impuls repetit,
aquesta força que no sé si és cel
o aquell camí ja dit
de pares i fills cap a l'ombra.
Però això també és la vida.

MEMÒRIA DE FEDERICO GARCIA LORCA

Els joncs i els palets de riera
han retallat l'escena.
Si camino vacil·lant sobre l'asfalt
això no és teu, em dic.
La calç escrostissada sí,
i sobretot aquell aire platejat
que ens conduïa cap a la veu
que implora i s'encén
en l'última cançó interrompuda.

El teu país de nord i sud,
el Mulhacén blavós, aquelles hortes
aprimant-se a l'horitzó ple d'alarits.
Espessa fronda d'Angel Ganivet,
aigua de sèquia i hores en els troncs.
Però, després, les figueres de moro,
el vermell de la sang sobre la calç
i el negre en el brocal del pou.

A tu et toca la mort dels escollits.
Recorda el trobador de gaia rima,
Guillem de Cavestany del cor menjat.
Recorda el vespre de Li-Po immòbil
com un esfinx de jade al clar de lluna.
Recorda el cavaller sense esperança,
a la flor dels seus anys mort Garcilaso.

Com ells, romanç, llegenda.
A la fira dels dies el teu nom
es vesteix amb draps multicolors
per al gran espectacle.

El gest, el gest va ser la teva força,
aquella crispació sense consol
que poaves en antiquíssims cants
o en tu mateix.

Ja tenen un eco fidelíssim
totes les hores de l'espant.

Però jo també vull recordar
quan viu i dolç tot això era
una ombra blava als ulls,
quan reies o cantaves
i encara rambles, nits, vint anys, Doña Rosita,
només un vers perdut t'encimbellava
fins al tossal sagrat.

MEMÒRIA DE CARLES RIBA

Ítaca aspra,
¿com viuríem
si el teu somni allunyat
s'enfonsés per sempre?

Recordo Ulisses amb enveja.
Ell sabia on anar
a través del mar
que ofrena nits i llunes,
cabelleres i vents,
oblit i mort.

Però nosaltres
ens mantenim insomnes,
sense suport a penes.
Necessitem el cant, la folla esperança.
Comprendre que érem
abans i sempre.
En el passat es fortifica
l'única arrel que ens salva.
Tot són noms, història,
una llegenda d'or,
fills d'una sang cansada.

En la memòria es crea
allò que ens fa vivents.
Oh! no moris mai
vella olivera grisa:
aixeca't sempre, sol
d'un nodridor orient.
Et necessito, Ítaca,
Ulisses, vell company,
veu que m'arriba intacta.

QUEIA LA NEU

Queia la neu en el fondal
i la muntanya s'enfosquia;
imaginàvem que el Nadal
era la porta que s'obria.

Érem ben pocs, érem petits,
i l'esperança caminava
enllà del temps i de les nits
on vèiem créixer l'hora blava.

Ara són més els que he estimat
i aquella porta ja no s'obre;
tot el que sóc s'ha despullat
i em sento trist i sol i pobre.

També hi ha neu en el fondal
i no llampega l'esperança;
calladament el meu Nadal
arriba al freu de la recança.

Afeixugada amb el record,
muntanya exempta de dolcesa.
Llum de la posta encén amb or
l'esclat darrer de la infantesa.

ELS TRES CAVALLS

El cavall blanc,
el cavall taronja,
el cavall rosa.

Anirem a la serra a veure el temps,
el Senyor Temps que porta barbes blanques
i ha fet florir els arços dels marjals
perquè no es cansa mai.

El cavall roig,
el cavall vermell,
el cavall blau.

Anirem a la selva sense fons,
a l'Àfrica dels mapes i dels somnis
on són tants els llocs per explorar
i el sol és poderós.

El cavall gris,
el cavall siena,
el cavall negre.

Anirem al pol nord on no hi ha son
a l'estiu i es dorm a la hivernada;
i els paral·lels s'aprimen i es confonen
i fan només un punt.

ELLS PARLEN

Els veia com parlaven, somrients al meu voltant.
Però l'home està sol i eren com ombres,
degustaven altres fruits amargs als llavis
massa habituats a una esquerpa soledat.

Si poguessis no ésser, diluir-te cap a fora,
vessar-te generosament sense cap queixa —
així moren els rius, la mar els engoleix,
però han fet el seu fet i res no hi val l'enyorança.

I també et vols indemne, preservat de la mort,
únic amb el teu destí, construïnt un déu
de somnis, inventant carenes enlairades
on no arriba la veu i t'exaltes en la teva soledat.

Amor seria oblidar, desposseir-nos contínuament,
com un pobre feliç que mai no ha comptat res
perquè no val la pena i l'única riquesa
mai no és seva, sol de posta, espectacle del món.

Alliberat cap al sorral encès, on s'esborren
totes les petjades quan arriba a galop el vent
o també sol i trist, porós a la vida,
passa la veu pel corn, és buit però sonor.

Només el gest em servia: penseu, era un home,
va viure per seguir el rastre obscur de les coses
i tot se li va esmunyir de les mans i encara
flota en l'aire un eco perdut que ressona.

ACCIDENT

Hi havia un home mort
sobre l'asfalt.
I els fills que m'exigien que els parlés
del món i del més enllà innumerable;
i el vespre tens es perdia en l'or
i en el morat del crepuscle;
i una dona encara era viva per mi
com un estrany ressò,
com un refugi inútil.

SETEMBRE

Tot era just per morir:
el crepuscle massa ràpid,
la llum encesa,
la gent en el carrer,
un aire exaltat que preludia
tot allò que et commou.

Vaig mirar l'asfalt
i el blau puríssim de setembre;
i gairebé trobava Déu
en la cornisa de la casa,
en la fulla que comença a caure,
en tot allò que es mou
i viu d'una última presència.

Però són instants només.
Com si fossis arrabassat de sobte,
capbussat per força.
I tornes cap a tu,
cap a la teva vida
on tot s'escorre
indiferent, inútil.

L'ENGANY

Vèiem la cambra, el foc
i ens vam quedar a la porta.
Teníem por de morir
i preferírem el somni.

La terra tan real
ens semblava inhòspita;
carenes enlairades
on s'enfilen les boires.

Tot és cert a l'arrel,
però és negra i aspra;
i l'aigua m'ha llençat
pel nord de la nostàlgia.

Si hem perdut el sentit
de les coses immòbils,
el vent ens empenyia
a una illa sempre nova.

Però res no ens va quedar,
entre les mans obertes.
Era millor morir
i abandonar el somni.

UN HOME

Era el pitjor, el culpable,
aquell que es diu submís
i exigeix que indefectiblement
baixi el manà del cel.

Quan l'home ha d'encendre
un miserable foc
i esperar que creixi.

Quan l'home ha de seguir el seu rastre,
a penes res i tot,
un pensament encès imaginant el món
i Déu.

CAPVESPRE

S'ha fet quiet el respir,
menys vivament la sang cavalca
i el gest té més assossec.

Em sorprèn el capvespre ple de febre.
¿Per què no envelliria com jo
o potser és tan vell i no ho veig?

M'endinsaré cap a la nit
on tot és més immòbil i l'elf
porta un mantell amb cent estrelles.

La sang encara més s'aquieta.
Oh! com un trist, desesperat adéu,
ve de les coses.

ROMERIA

Jo no sóc res sinó vosaltres
fills, amics, tots.
Un terra perduda i recordada sempre,
anar vivint d'almoïna.

He pujat cap al cim
i eren segurs els còdols,
tranquils els esbarzers,
però més feixuc el pas.

Ja ho sé que el sol és fort
i no li cal la meua veu
i menys encara el meu plany.

Però visc en l'esclat d'aquesta llum
i ara el vostre gest m'ha salvat.
Us he trobat perduts
en la vostra estranya soledat;
misèria dels membres destrossats,
misèria dels vostres cossos
i de les vostres ànimes.

Llavors a dalt,
improvisadament,
Ramon ha dit la Missa.

CAP. LA MORT

Aniré cap avall
fins a una obscura pàtria.
M'han dit que no existeix,
que és un somni dels homes.
Però jo no puc fer res més.
Proclamaré la mort,
allò que no sóc jo,
l'indexifrabable.
No cal que ningú em cregui;
només la nit
camina sense pressa
i encara m'acompanya.

EL PASSAT I EL FUTUR

Va néixer aquí el meu pare.
Els avis, més amunt,
segurs a la muntanya.

Eren gent aspriva,
pagesa i artesana.
Conreaven els camps
i teixien el cànem
en la baluerna de fusta
que ara veig al museu.

Eren gent honrada i obscura.
Potser, el rossinyol
fregava els seus somnis
en el matí lluent.

Em dic Milany, Llaers,
i la Vila i la Bauma.
Em dic aquests noms que persisteixen
en els llibres geogràfics.
Quan camino d'esma pel món
m'oblido de qui sóc,
però em canta a la sang
els segles que s'apilen,
les hores escolades.

Sóc vell com els crepuscles
i visc les primaveres
insomnes del passat.
Quan sigui mort encara
viuré en tots vosaltres.

Taula

Com un pròleg	7
-------------------------	---

POEMES 1931

Amor m'ha deixat de banda	15
La tarda de pluja	16
Imatges d'un hivern	17
Febrer	19
Intermezzo passional	20
Camaraderia	22
Quatre pàmpols verds	23
Joia perduda	25
Cançó de l'admirador inútil	26
Tuberries del cor	27
Brotada	29
«Berceuse dans la pluie»	35
Projecte per al dia de festa	36
Maig	38
La teva mà	40
Símbols	41
Aniversari	42
Vida	43
Balada de l'estudiant carbassejat	45
Setembre	47
El port	48
Matí de desembre	49
Aventura d'un dia	50
Nadal	51

JOC PARTIT

Notícia del temps	57
Plaça	61
Lletra d'amor	63
Vetlla	65
Ballet	67
L'amor al riu	70
Tragèdia marítima	71
Somnieig	72
Somni	73
Elegia	74
Petita suite	79
Tres sonets	81
Tres cançons	83
Alba i nit	85

L'AVENTURA FRAGIL

Terra de primavera

«Dolç neguit, primavera...»	89
Nit de maig	90
Cançó del Montseny	91
Boira	92

El festeig

La indecisió amorosa	93
Matí d'hivern	94
Pluja d'amor	95
Ella parla	96
Els arbres i l'amor	97
«Traüt d'amor...»	98

Els amors fallits

«La rosa rosa d'amor...»	99
«Vaig per l'ombrívol barranc...»	100
Maledicció amorosa	101
Vinyes	102

<i>La guerra</i>	
Baró d'antany	103
Soldat d'avui	105

<i>El somni</i>	
«Boira de llum, de plata...»	107
Historieta	108
Una nereida	109
La cita	111

<i>La mort</i>	
«Dintre la llar...»	113
Sota l'arbreda	114

<i>Mot final</i>	
«Feta de boira o de flocs...»	115

CAMI DELS DIES

P:òleg	119
------------------	-----

<i>Els mesos</i>	
Gener	121
Febrer	122
Març	123
Abril	124
Maig	125
Juny	126
Juliol	127
Agost	128
Setembre	129
Octubre	130
Novembre	131
Desembre	132

<i>L'aura amarga</i>	
Aquell indret	133

Diada dels Morts en un any de guerra	134
Set àlbers	136
Memòria de Carles Clavell	137
Memòria d'Eugeni Nadal	139
Memòria de Jordi Montsalvatge	140
Com en el riu la pedra	141
Els joves	142

El guany

«Oh, clariana...»	143
En mon secret somniar	145
«Els anys no foren...»	146
No et diré res	147
Tu ja no hi ets	148
Cançó	149
Paisatge	150
Enllà	151

El món i les coses

Proverbis de la petita felicitat	153
Placeta de Vilafranca	155
Un home vell recorda	157
Mare i infant en un jardí, l'any 1915	159
Tardor en el camp	160
Jardí	162
Matí d'hivern	163
Capvespre a Toscana	164
Infant	165
Ell	166

L'espectador intervé

Angels primitius, de Pietro Cavallini	167
L'home de l'elm d'or, de Rembrandt	168
Dànae, de Rembrandt	169
Paisatge d'hivern amb caçadors, de Pieter Breughel	170
Tema de Renoir	172
Tema de Van Gogh	173

Noies catalanes, de Manolo Hugué	174
En el Ceràmic d'Atenes	175
Sentint Marian Anderson	176
Ofèlia	177

I el pensament tot sol

«I el pensament tot sol...»	179
A una dona somniada	180
El fill	181
I com una ombra	182
Comiat	183
Primavera	184
La campana	185
Destí	186
D'una tardor	188
Diàleg	189
La cita	190
Nosaltres	191
Morir	192
Endreça	193

EL PRINCEP

La víctima	197
El jardí	198
La primavera	199
Venècia i Empúries	200
Jacob	201
Fora de Port	202
La vida	203
Viure així sol	204
El viatge	205
Jardins de Sant Gervasi	206
La seva mort	207
Rossinyol	208
La veritat	209
Capvespre	210
Records d'Empúries	211

L'únic	214
Com si morís	215
Les coses	216
Pelegrí a Saragossa	218
Els asfòdels	220
«E venni dal martirio a questa pace»	221
La fageda	222
El mar	223
El temps	224
Història	225

PER AQUEST MISTERI

«T'ha tocat el millor...»	231
«Ès l'únic dels que han mort...»	232
«Créixer i aquest pes diví...»	233
«Per què heu parlat de símbols...»	234
«Pren l'armadura de Déu...»	235
«Quan et diguin que no pensa...»	236
«Oieà, oieé...»	237
«Només la terra viu...»	238

QUAN TOT ES TRENCA

L'amor encara

L'heretat que es perdia	241
El temps i l'amor	243
Lletra d'amor	244
Un cel morat ens volta	246
Indret	248

Dos planys

Memòria de Federico García Lorca	249
Memòria de Carles Riba	251

Una veu et crida

Queia la neu	253
------------------------	-----

Els tres cavalls	254
Ells parlen	255
Accident	256
Setembre	257
L'engany	258
Un home	259
Capvespre	260
Romeria	261
La mort	262
El passat i el futur	263

122	El gran caballo	122
123	El gran caballo	123
124	El gran caballo	124
125	El gran caballo	125
126	El gran caballo	126
127	El gran caballo	127
128	El gran caballo	128
129	El gran caballo	129
130	El gran caballo	130
131	El gran caballo	131
132	El gran caballo	132
133	El gran caballo	133
134	El gran caballo	134
135	El gran caballo	135

EL GRAN CABALLO

136	El gran caballo	136
137	El gran caballo	137
138	El gran caballo	138
139	El gran caballo	139
140	El gran caballo	140
141	El gran caballo	141
142	El gran caballo	142
143	El gran caballo	143
144	El gran caballo	144
145	El gran caballo	145

EL GRAN CABALLO

146	El gran caballo	146
147	El gran caballo	147
148	El gran caballo	148
149	El gran caballo	149
150	El gran caballo	150
151	El gran caballo	151
152	El gran caballo	152
153	El gran caballo	153
154	El gran caballo	154
155	El gran caballo	155

156	El gran caballo	156
157	El gran caballo	157
158	El gran caballo	158
159	El gran caballo	159
160	El gran caballo	160
161	El gran caballo	161
162	El gran caballo	162
163	El gran caballo	163
164	El gran caballo	164
165	El gran caballo	165

166	El gran caballo	166
167	El gran caballo	167
168	El gran caballo	168
169	El gran caballo	169
170	El gran caballo	170
171	El gran caballo	171
172	El gran caballo	172
173	El gran caballo	173
174	El gran caballo	174
175	El gran caballo	175

Biblioteca
de Catalunya

Adq. D-IEC-BRA0
Cil. 1001299024

Top. RiA-8
1360

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

80 37

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001299024

12°
INSTITUT D'ESTUDIS
CATALANS

Bibl. Carles Riba

Reg. 470

Sig. 8335

«19» Tei

